

Fabrikalardan makina sesinden önce İşçinin Sesi gelecek!
Yıl:17 Sayı:424

İŞÇİNİN SESİ

Görev parti basınını güçlendirmektir
Ocak 1992

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Eğitimin yapılmadığı bir parti çalışması eksiktir

Partimizde eğitim çalışmasının yeri

Aşağıdaki metin, *İşçinin Sesi* yayınlarından *Eğitim El Kitabı*'nın ufak bir bölümünün, *bugünün Türkiye'sinde parti çalışmasında eğitimin rolü* açısından yeniden ele alınarak yayına hazırlandı.

Devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz. İşçi sınıfının ideolojisi, bilimsel bir ideolojidir. Bilimin gerektirdiği ciddiyetle öğrenilmesi ve öğretilmesi gerekir. Devrimci teorinin devrimci harekete yol göstermesi için, komünist partisinde eğitim zorunludur.

Komünist partilerinde eğitimin genel özellikleri ve koşullara göre değişen özgül yanları vardır.

Eğitimin tüm komünist partileri için geçerli en önemli özellikleri, bilimselliği ve sınıf savaşımının sorunlarına yönelik olmasıdır. Bu iki özellik birbiriyle bağlıdır.

Komünist teori bir dogma değildir. Komünist eğitim şu ya da bu yazıyı, cümleyi vb. ezberletmeye değil, bilimsel genellemeleri kavratmaya yöneliktir. Eğitime ancak böyle yanaşılırsa teori bir eylem klavuzu olabilir.

Doğru bir sunuşla, en karmaşık bir teorik konunun kavranmaması diye bir sorun yoktur. İdeolojinin içini boşaltan basitleştirmelerden kaçınmak, eğitimin bilimselliğini doğru bir sunuşla korumak canalıcı bir öneme sahiptir.

Parti eğitiminin bilimselliğini akademiklikten ayıran, onun savaşıma doğrudan yönelik olmasıdır. Örneğin, "Amazon kızılderililerinde ailenin çözülüşü" bilimsel, Marksist bir anlayışla işlenebilecek bir konuysa da özel durumlar dışında parti eğitiminde yeri yoktur. Lenin, komünizmi nasıl öğrenmeli sorusunu, *eğitimin her adımını tüm emekçilerin sömürücülere karşı savaşıyla kopmaz biçimde bağlayarak* diye yanıtlıyor. (V.I. Lenin, "Gençlik Birliklerinin Görevi", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.31, s.283-299) Bu, genel olarak komünist partisinin eğitiminde en önemli özelliktir. İşlenecek konular buna göre seçilmeli ve seçilen konular işlenirken bu akıldan çıkarılmamalıdır.

Burada önemli bir nokta, sınıf savaşıyla bağın ölçütünü doğru anlamaktır. Komünist partisi işçi sınıfının enternasyonal uzun erimli ve temel çıkarlarını savunur. Bu açıdan, sınıf savaşıyla bağ ölçütünü yalnızca ülkeyle ve kısa erimli sorunlarla sınırlamak ya da sorunları gerekli teorik derinlik içinde ele almayı akademik olarak nitelemek yanlış olur.

Bir başka önemli nokta sınıf savaşımıyla bağ ölçütünü eğitim uygulamasında da akıldan çıkartmamak, eğitimle örgütsel çalışmayı karşı karşıya koymamaktır.

Parti eğitiminin, tüm komünist partileri için geçerli ortak özellikleri dışında, her partinin değişik bir eğitim çalışması olur.

İçerik ve biçim açısından "nasıl eğitim?" sorusunun yanıtını belirleyecek iki temel etken, ülkenin içinde bulunduğu *durum* ve partinin içinde bulunduğu *durumdur.*

Partinin durumu da eğitimin içeriğini saptarken dikkate alınacaktır. Parti üyelerinin genel ideolojik düzeyi, parti içinde bir sapmanın ya da oportünizmin varlığı, partinin nicel büyüklüğü, üyelerin sınıf kökenleri, hepsi, değişen ölçüde, şu ya da bu konuya ağırlık vermeyi gerektirir.

Eğitim biçimleri konusunda dikkate alınması gereken kuşkusuz yalnızca koşullar değildir. Eğitimin biçimi konusu, iletişim sorunuyla yakından bağlıdır. Radyo, televizyon, basın vb. araçları kapsayan *yığınsal iletişim,* konferans, seminer, açık oturum, vb. yolları kapsayan *salon iletişimi* ve dar gurup eğitiminde olduğu gibi *karşılıklı iletişim* olarak ayrılan üç iletişim yolunun parti eğitiminde hangi ölçüde kullanabileceğini belirlerken koşullar dikkate alınır. Ancak bu koşullardan bağımsız olarak, bu üç yolun birbirine göreceli etkinliğini ve kendi içlerindeki sınırlamalarını da bilmek gerekir.

En *etkili* iletişim yolu, karşılıklı iletişimdir. Sonra sırasıyla salon iletişimi ve yığınsal iletişim gelir. Her koşulda belli bir uygulanabilirliği olmasına karşın, başta illegal partilerin eğitiminde temel olan gurup eğitimi, bu açıdan aynı zamanda en etkili eğitim yoludur. Ancak her yolun çeşitli başka üstünlükleri vardır. Her partinin, koşulların dayattığı sınırlar içinde, eğitim biçimlerinde üç ileşitim yolunun uygun bir dengesini kurması gerekir.

Doğru bir ajitasyon-propaganda çalışması yürütmede eğitimin canalıcı önemi *Ajistasyon ve Propagandanın Güncel Sorunları* kitabında şöyle anlatılıyor:

> "Bunun *en başta* Marksizmin-Leninizmin genel teorisini, TKP'nin Lenininci kanadının Türkiye'ye ilişkin teorik, stratejik ve taktik çözümlemelerini iyi öğrenmek gerekir... Öğrenme, *parti içi eğitimle ve bireysel eğitimle* bağlıdır."

Bugün partimizde eğitim

Koskoca yetmiş yıllık sosyalist ülkelerin çöküşü, dünyayı büyük bir dönemecin eşiğine getirdi.

Dünyanın bir yarısındaki gelişmeler, sosyalist ülkelerdeki çıplak karşı devrimin, öteki yarıyı etkilememesi düşünülemezdi ve başından itibaren partimiz böyle de düşünmedi. Emperyalizm boyunduruğu altında öteki yarının saldırgan, sömürücü, gerici olan özü daha bir ortaya çıkmaya başladı. Bunun yanında kapitalist sistem son birkaç yıldır, yavaş da olsa, genel sistemsel bir bunalıma girdi. Bu gelişmeler, *dünyayı uzun sürecek bir karşı devrim ve gericilik dönemine soktu.*

Bu süreç Türkiye'yi de etkiledi. En az etkilenen yine işçi hareketi oldu ama onlarda da bu etkinin izlerini görmek mümkün oldu.

Doğal olarak devrimci hareketinin çoğunluğu da bu süreçte yaralandı. Bugün *devrimci hareket her açıdan bir erozyon* içindedir. Burjuvaziyle ortaklık edenler, dilleri iyice çirkinleşenler, yeni yeni fikirler icad edenler, milliyetçiliği azanlar.. Bireyler olarak bakıldığında da ortalık *Marksizmin kendini tanımlamadığını* iddia eden tiplerle doldu.

Şubat 1990'da *Merkez Komite Durum Değerlendirmesi*'nde içine girilen bu yeni dönem belirtildikten sonra şöyle denilmişti:

> "En başta, Marksizmi geliştirmeden bu bunalımdan çıkılamaz. Parti örgütünün bugün geldiği noktayı anlatan, 'ya gerileyeceğiz, ya ilerleyeceğiz, bu noktada duramayız' fikri Marksizm için de, Türkiye devrimi için de geçerlidir. Bu misyon, inanmış Marksistler olarak bizim de üstümüzdedir.
>
> "Marksizmi ilerletmek, en başta Marksizmi daha iyi öğrenmekle bağlıdır. Marksizmde, öğrenip bugünkü koşullara uygulamamız gereken hâlâ pek çok yan vardır. Yeni gelişmelere göre ilerletilmesi, sistematize edilmesi gereken yanlar vardır. Bir yıpratma savaşı geliyorsa, ideolojik sağlamlık en önemli saldırı ve savunma silahı olacaktır."

Gericilik dönemi, Marksist-Leninist teoriyi çarpıtma çabalarının, işçi sınıfı ideolojisinden uzak teori arayışlarının yoğun olduğu bir dönemdir. Bu da ideolojik savaşımı derinleştirmeyi gerektirir, eğitimin önemini artırır, kadroların daha yüksek teorik düzeye ulaştırılmasını zorunlu kılar.

Gericilik döneminde eğitimin öneminin artış nedenleri aynı zamanda eğitimde yansıması gereken özgüllükleri de belirlemektedir. Olayları görünüşüyle değil, derinlemesine anlamayı, yeniden devrimci durum doğması ve başarıya gitmesi için hazırlığı, çarpıtmalara karşı teoriyi koruyabilmeyi sağlayacak bir eğitim gereklidir.

Bugün, dünün yüksek sınıf savaşımının deneylerini yaşatan ve geliştiren, aynı zamanda teorik derinliği dünden daha fazla olan bir eğitim gereklidir.

Erozyon içindeki küçük burjuva solculuğuna, burjuva milliyetçiliğine, işçi sınıfı düşmanlığına varan gerici görüşlere karşı ideolojik kavgayı yükseltmek, karşı devrim ve gericilik döneminde en önemli görevlerden biri olarak önümüzde duruyor. Bu da önce kendi içimizde yoğun bir eğitim demektir.

Marksizm-Leninizme dün olduğundan daha derin saldırı varken, Marksizmin-Leninizmin gerçekten derinlemesine öğrenilmesi yoğun bir eğitim sayesinde aşılabilir. Ve bugün daha fazla olanağa, legal yayına sahibiz.

Eğitimin biçimi

Ülkenin bugün içinde bulunduğu durum, legal olanakları sonuna kadar kullanmamızı gerektiriyor. Bu partinin büyüyebilmesi için mutlaka uygulanması gereken bir *olanaktır.* Yani *bugünkü koşullarda,* Türkiye'de seminer, geniş çaplı eğitim biçimleri uygulamasına olanak vardır ve parti örgütlerimiz çeşitli birimlerde bu olanağı kullanmaya başlamıştır ve bu doğrultuda ilerlemektedir.

Öte yandan, parti hücresi, parti komitesi gibi örgüt birimlerindeki eğitimin vazgeçilmez yeri de sürmektedir.

Bugün iki şekilde karşımıza çıkan birim eğitimi, en etkili iletişim yolu olan karşılıklı iletişime dayanıyor olması nedeniyle, en yararlı eğitim biçimidir. Ancak, birbirinden her açıdan farklı (işlev, sınıfsal köken, yetişkinlik) guruplarda yürütülen bu eğitimlerin (kendi içlerinde farklılıkları olduğunu unutmazsak da) merkezi denetimi ve yönlendirilmesini, bir örnekliğini sağlamada güçlükler vardır. Bu güçlükler, iyi bir örgütsel işleyişle, örgütün her parçasının üstüne düşen görevi yerine getirmesiyle aşılabilir.

Eğitimde, bugünkü biçim altında hâlâ önemini koruyan bireysel ideolojik çalışma, en az örgüt içi eğitim kadar önemlidir.

Bugün, Marksizm-Leninizme dün olduğundan daha derin saldırı varken, Marksizmin-Leninizmin gerçekten derinlemesine öğrenilmesi ancak böyle yoğun bir eğitim sayesinde aşılabilir. Ve bugün, legal yayın organlarının olması nedeniyle, dünden daha fazla olanağa da sahibiz.

Genel ideolojik düzeyi, *genel ortalamayı* yükseltmek parti eğitiminin amaçları arasındadır.

> "İdeolojik düzeyimizi başkalarıyla değil, olması gerekenle, görevlerimizle kıyaslamalıyız. O zaman alacak çok yolumuz olduğunu görürüz. İdeolojik düzeyimizi olması gereken yere çıkartmadan özlediğimiz demir disipline, anında taktik değiştirebilme esnekliğine, aynı taktiği her yerde aynı anda uygulama ustalığına, özlediğimiz partili bir örnekliğe ulaşamayız." (R. Yürükoğlu, *Bu Kavga Gelecek Kavgasıdır*)

Yığınları devrime götürebilmek için, tek başına ideolojik etkinlik yetersizdir. Milyonları arkasından sürükleyebilecek örgütsel güce gereksinim vardır. İdeolojik gücü nesnel güce, örgütsel yapıya dönüştürmek gerekir.

Partimizin ideolojik etkinliğiyle örgütsel gücü arasındaki çelişkiyi değişen koşullara göre gidermek görevi, parti eğitiminde örgütlenme konularının çeşitli teorik ve pratik yönlerine özel bir önem vermeyi dayatıyor.

Legal odaklardan yararlanmak devrimin ön koşuludur

Devekuşluk yapmayalım

Legal odaklardan yararlanmak devrimi başarmanın ön koşuludur. Partinin siyasi fikir ve düşüncelerini kitlelere aktarmak, örgütü güçlendirmektedir. Parti çalışmalarının legal örgütler altında yürütülmesidir.

Yığın örgütlerinde ana amaç yığınlarla bağ kurmak, yığınların gönlünde yer almak, onların gözünde meşrulaştırmaktır. Bu başarılı bir ekip çalışmasını gerektirmektedir. İyi bir ekip çalışması, ortaya tutarlı bir program koyan, bu programı hayata geçirebilme yönünde üye tabanının güvenine ve desteğine sahip bir yönetimin seçilmesi, üyelerin söz ve karar sahibi olabilecekleri ortamda elbirliğiyle çalışması demektir.

Çalıştığımız alanın konusunu iyi kavramış olmak zorundayız. Uzmanlaşma isteyen bir alan ise, konu hakkında bilgimizi geliştirmeliyiz, okumalıyız, gerekirse eğitim almalıyız. Her geçen gün kendimizi geliştirmeliyiz.

Legal yığın örgütleri birbirini kolayca bulma, sekreterle her yoldaşın her an görüşebilme olanağı sağlamaktadır. Bu da yönetime seçilecek yoldaşların gözlemlenmesi ve doğru karar verilebilmesi için oldukça elverişli bir ortamdır.

Yönetime gelen yoldaşların deneyimsiz olmaları, tabanda da bu konunun uzmanı ya da yönetim kademisinde daha başarılı olabilecek insanların olması bir takım sürtüşmelere neden olabilir. İnsanların ben duygusunun kabardığı şu günlerde, bu tür insanların dernek çatısı altında da olabileceğini düşünürsek, bu çatışmaların daha da artabileceğini tahmin etmek zor değildir. Bu durumda yapmamız gereken uzman kadroların üzerinde parti denetimini kurabilmektir. Sürekli kendimizi denetlersek, kendimizi geliştirirsek, işçi kaynayan legal kaynakları tam anlamıyla partimize aktarabiliriz. Aksi durumda yaptığımız çalışma ile onları parti işlerine *somut katamadığımızdan* dolayı objektif olarak onları parti hattından uzaklaştırmış oluyoruz.

Yayınlarımızı dikkatli takip ederesek, her olay karşısında parti sekreterinin işaret vermesini beklemeden legal derneği iyi çalıştırırız.

Bir yönetim kademesinin düzenli toplantı yapması gerekir. Bu toplantılar yoluyla, sorunlarımızı konuşabilir, ortak çözümler üretebilir, tabanın yönetime karşı güvenini sarsacak tutumlardan uzaklaşırız.

Dernekte bir komünist olarak aktif çalışmak için yönetimde olmakta zorunluluk değildir. Bu büyük bir olanaktır, ama üye olarak da aktif görevler alabilir, yönetimin karar alıp, iş üretme sürecine yardımcı olunabilir.

Legal çalışma alanında legal yayınların ister oradaki bir yönetici tarafından olsun, ister bir üye tarafından olsun satılmasından çekinmenin hiç bir anlamı yoktur. Legal-demokratik bir örgütse, legal bir yayının görüşünü benimsemek kadar doğal birşey olamaz.

Dikkat etmemiz gereken, legali legalden saklamak değil, görüşlerimizi saklamak değildir.

Dikkat etmemiz gereken yan, parti sırlarını vermemektir, örneğin parti hiyerarişi içinde üste yazdığımız bir parti raporu ile legal örgütlere gitmemektir.

Devekuşuluk yapmayalım, saklanacak yerlerimizi iyi bilelim. Legal ortamda çalışma ile legalizmi birbirine karıştırmayalım.

Seher Suna

Yayınlarımızla, yoldaşlarımızla tanıştım

Kavgayı yaşıyorum

Önce, 72 yıldır süren mücadelemizi ve bugün azıtan gericilik akımına karşı savrulmadan mücadele veren tüm yoldaşlarımı selamlamak istiyorum.

Bundan altı ay öncesine kadar sıradan bir insan olarak -elbette bir takım düşüncelerim vardı ama bunların yaşamımda büyük rolü yoktu- bulunduğum bölgeye geldim. Askerden yeni gelmiştim, bir işe girerim, sonra da evlenirim, yaşantıma devam ederim diye de bir yol çizmiştim.

Böyle düşünen burjuva kafalı insanlardan tek farkım, işçi olduğumu bilmemdi. Bu da hangi sınıfın içinde bulunduğumu anlamama yetiyordu. Bir gerçeği yazmak istiyorum. İnsan yaşadığı çevreden ve insanlardan inanmışlığı olmadığı zaman etkilenir. Böyle bir ortamda insanlar ister istemez yanlış düşünüyorlar. Ailemin Alevi olmasının benim için büyük avantaj olduğunu doğrusu şimdi tam anlamıyla farkına varıyorum. Ailem yaşadığı zamanlar ve olaylar içerisinde gerekli özveriyi göstermişler ve hâlâ da göstermektedirler. Bu yüzden ikisini de takdir etmişimdir. Babam devamlı olarak, işçi sınıfını anlatırdı. Mücadelenin örgütsüz verilemeyeceğini söylerdi. Halen de söyler.

Sonra İstanbul'da iş bulurum amacıyla gittiğim bir yayın-evinde bir yoldaş ile tanıştım, o beni daha birçok arkadaşla tanıştırdı. Çıkan yayınları okumaya başladım. Beraber eylem yapılan yerlere gittik. Yayının toplu satışlarına katıldım. Seminerlere düzenli katılıyorum, kendimi bir muhabir gibi hissediyorum artık.

Bütün bunların sonucunda, gerek teorik olarak, gerek pratik olarak pek çok şeyi öğrendim. Hangi sınıfın içinde yer aldığımı, ne için mücadele verdiğim kafamda daha net açıldı.

Niçin Alevilik üzerinde yoğun durulduğuna, bu kültürün işçi sınıfıyla birleştiği zaman nelerin doğabileceğini öğrendim ve bu sürecimi de inatcı bir tavırla sürdürüyorum.

Bu süreçte dikkatimi bir nokta çekti. Bazı sol dergilerin ve kendini devrimci sanan kişilerin Alevilik üzerine yaptıkları eleştirileri gerçekten çok ilginç. Eleştirilerinden hiç birşey bilmedikleri o kadar güzel görünüyor ki. Bizi en çok eleştirdikleri konular arasında Alevilik, işçi sınıfının mücadelesi ve seçimlerde alınan tavırlar üzerine. Sonra doğru önlerine çıplak bir şekilde sunuldukça susuyorlar ama yanlış tavırlara devam ediyorlar. Bu benim anlayışıma göre ne devrimciliğe, ne demokratlığa, ne de işçi sınıfından yana olmaya sığmaz.

Bu arkadaşlar hâlâ 1970'li dönemlerdeki düşüncelerini bugün yaşatmak istiyorlar ve yeni gelişen durumlara karşı kendilerini kapamak için inat ediyorlar (ama sapmalardan etkileniyorlar!). Bu durum bence Türkiye devrimci hareketinin bunalıma düşmesinde en büyük etkenlerden biridir.

Bununla beraber, yani bu yetmiyormuş gibi, işçi sınıfımızın üzerinde de olumsuzluklar yaratmaya çalışan kesimler var. Gerçi işçi sınıfımızın kendi bilinci ve inanmışlığı bunları dışlıyor. Bu durumda beni çok mutlu ediyor.

Yayınlarımızı okuduktan ve, bazı eylemlerimize katıldıktan sonra, işçi sınıfının kendi içinde, aldığı kararların, böyle devrimcilerin aldıkları kararlardan çok doğru olduğunu gördüm.

Yaşadığım bu süreçten sonra şunu diyorum:

Kavgayı bütün benliğimle yaşıyorum, seviyorum ve bu sevgiyi çevreme yayıyorum, daha da yayacağım.

Yaşasın kavgamız!

Yaşasın işçilerin birliği!

Kadir Duran, İstanbul

Başarı artacak

Gün tüm legal olanakları, işçi sınıfının somut sorunlarını yakalayarak, onların gönlünü kazanmaktan geçiyor. Peki bu olanaklarımız yok mu? Tabii var, hem de fazlasıyla. İllegal yayınımız, legal yayınlarımız, kitaplarımız, derneklerimiz vs. sayılabilir.

Demokrasi kavgasının her alanda komünistçe yükseltilmesi gereken bir dönemdeyiz. İşçi sınıfının önderliğine layık olan ideolojimizi, onları devrime götürecek tek parti olduğumuzu pratikte yığınlara anlatmak görevimiz.

Merkez Komite Sekreterliği' nin yazısında (yayın elimde yok, o yüzden tam olarak yazamayacağım) yoldaş, bugün için tek pratik emir var diyor; gazetemizi fabrika önlerinde satmak.

Bu eylemi üçüncü kez geçenlerde gerçekleştirdik. Oradaki çoşku ve yığınlarla kurulan sıcak bağı yaşamanın verdiği mutluluğu kaleme almak biraz zor olacak. Bunlar ancak yaşanarak kazanılabilir.

Burada tüm yoldaşlara böyle çalışmaya zaman kaybetmeden girmeleri görevini yerine getirmeye çağırıyoruz. Her seferinde daha güzel şeyler yakalıyoruz. Gelen yeni önerilerle bundan sonraki eylemlerimizde başarılarımız kesinlikle artacaktır, artıyor da.

Nergis Yılmaz, İstanbul

B dir'e ve Bedir'ler

Biliyoruz, herşey doğar, büyür ve ölür. Bu gelişmeye yaşam zamanı diyoruz. İnsanlar da bu süreci yaşarlar ve insanca duygulanır, üretir, tüketir, paylaşır ve öğretir.

Bedir yoldaş, işçi sınıfının kurtuluşunun örgütlenmeden, partileşmeden, bilgilenmeden geçtiğini, devrimci mücadelede işçi sınıfının bir neferi olarak burjuvazi ile çarpışarak öğretmen olduğunu yaşamıyla ortaya koydu. Ama bir devrimci için üstüne düşen sınıfsal görevlerinin olgunluk dönemlerindeyken yaşam sürecini yitirdi. Evet, ölüm doğal birşey ama, daha sınıfına verebileceği çok şey varken, böyle bir insanının "bu doğallıkla" karşılaşmasını kabullenmek zor oluyor. Biz Bedir'i yaptıklarıyla tanıdık ve bu yaptıkları bizim rehberimiz olacaktır. İşçi sınıfına güveneceğiz ve gücümüzü onun ideolojisinden, Marksizm-Leninizmden, onun partisinden alacağız.

Bedir yoldaş, sınıf neferlerinin, kendisini geçmelerini, daha çok iş yapmalarını yaşamıyla bize öğretmiştir.

Evet, biz tam da Bedir yoldaşımızın isteği gibi, daha nice Bedir'ler yaratmaya mecburuz.

Seni avuçlarımızın içine yazdık

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın Partim!

Atak Parti Komitesi -İstanbul

Bedri Aydemir'in anısına

Yoldaşım,
Seni sağken görmek kısmet olmadı
ama evimin duvarındadır resmin
başka yoldaş yapmıştı yağlı boyayla
ben de fotoğrafını çektim
göremedim seni ama yoldaş
dudaklarındadır ismim

Hepimiz, senin gibi olmak istiyoruz
ve hatta senden de ileri
çocuklarım da beni geçecekler
benim babamı geçtiğim gibi

Üst yanında Ruhi Su var,
alt yanında Yılmaz Güney
Nazım babayla karşı yanıya
herbiriniz süslüyorsunuz evleri
güzelim insanlar, yurdumun devleri

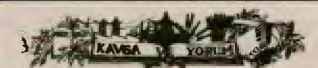
Marks'ı, Engels'i, Lenin'i de
asmak isterim
duvarımın dört yanını doldursun
bana baksınlar hergün
bilincime bilinç katsınlar
bana beni hatırlatsınlar

Ernosto'yu, Deniz'leri astım,
darağacında değil ama
Ekim devrimine bakıyorlar
Bolşevikler de onlara
Keşke herkes burada olaydı da
kafa kafaya verip şöyle
dünya devrimi çizseydik
kırmızı kalemle toprak üstüne

Yoldaşım,
Aydemir yoldaşım.
tam karşında flamamız durur
özellikle koydum oraya
bizleri unutmayasın diye

Bizler seni unutmadık sana
sözümüzü tutuyoruz
sen, yiğit insan
Sana TKP neferi de denir
YOLDAŞIM, KOMÜNİST BEDİR

S.K., Ankara

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. □Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England □Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) □Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kuruluna dur. Hiç bir yazı geri gönderilmez.

İstanbul'da Bedir yoldaşımız adına bir salon toplantısı yaptık

Seni kavgamızda yaşatıyoruz

Komünizme azgın saldırıların olduğu günümüzde, kendisini mücadeleye tam adamamış kişiler savrulup gidiyor. İğrenç kimliklerine, burjuvazinin yanına dönüyorlar. Bedir yoldaşımız ise yaşamı, bilgisi, kişiliği ile inançlı komünistlerin gücüne güç katıyor.

28 Aralık cumartesi günü Bedir Aydemir yoldaşımızı bir toplantı düzenleyerek andık. Toplantı salonunu, bir yoldaşımızın yaptığı Bedir Aydemir'in portresi, "Bedir'ler ölmez, bu sınıf yenilmez" yazılı pankartımız, *Devrimci Gençliğin Sesi*'nin hazırladığı Bedir Aydemir panosu, Bedir Aydemir yoldaşımızın resminin olduğu büyük boy *İşçinin Sesi* çerçevesi ve bir çok yoldaşımızın emeğinin geçtiği afiş ve kızıl karanfillerle süsledik.

Toplantıyı bir yoldaş hepimizi dünyada tüm devrim şehitleri adına saygı duruşuna çağırarak açtı. Ardından kısa bir konuşma yaptı.

Programımızın geri kalan kısmında şunlar yer aldı: Bedir yoldaşın bir konuşması sırasında çekilmiş resmini diasının gösterildi. Bir yoldaş Abidin Aydın'dan bir şiir okudu. Bedir yoldaşımızın, doğumundan partimizle tanışmaya kadar olan yaşamını başka bir yoldaşımız anlattı. Bir yoldaşımız Ozan Öncü 'nün "Beni Avuçlarınızın İçine Yazın" şiirini okudu.

Bedir yoldaşımızın, partide bolşevik-menşevik ayrımının ilk açık savaşıma döndüğü yıllarda, Barış Derneği yöneticisi iken kendi isimiyle partimize yazdığı mektubu, barış sorununa bakışını, çeşitli örgütsel, siyasal çalışmalarını da bir başka yoldaşımız anlattı.

Bir yoldaşımız, Emine Engin yoldaşın "Mavi gözlü dev" şiirini okudu. Bedir yoldaşımızı tanıyan bir yoldaşımız, onunla yaşadığı tatlı anılarını ve neşeli, güleryüzlü kişiliğini bizlere anlattı. Beş kadın yoldaştan oluşan koromuz, parti marşının, Bedir Aydemir marşının da içinde olduğu birçok marşı söyledi. Toplantının sonunda, hepbir ağızdan ayakta sağ kollarımızı kaldırarak *Enternasyonal* marşını söyledik.

Komünizme azgın saldırıların olduğu günümüzde, kendisini mücadeleye tam adamamış kişiler savrulup gidiyor. İğrenç kimliklerine, burjuvazinin yanına dönüyorlar. Bedir yoldaşımızı her anmada, burjuvazi kadar bu acizler de korkuyor. Yaşamlarının gereksizliğini, acizliklerini bir kez daha hatırlıyorlar. Bedir yoldaşımız, inançlı komünistlerin güçlerine güç katıyor. Yaşamı, bilgisi, kişiliği örnek oluyor.

Bedir yoldaş! İster Türkiye'de, ister çöken sosyalist ülkelerde, ister Çin'de, ister Amerika'da, sen dünya işçi sınıfının kavgasında yaşıyorsun. Seni ne putlaştırıyoruz, ne de arkadan gözyaşı döküyoruz. Seni kavgamızda yaşatıyoruz.

İstanbul Bölge Komitesi

Güçlü komünist inancımızla Bedir yoldaşı İzmit'te andık

Bedir yoldaş hâlâ öğretiyor

Bedir Aydemir anma toplantısının sonucunda son derece önemli kazanımlarımız oldu. Yoldaşımız yaşamda yoktu fakat bizlere komünist olarak nasıl yaşanır, nasıl çalışılır dersi verdi

Can yoldaşımız Bedir Aydemir'i güçlü komünist inancımız ve TKP'ye olan sonsuz güvencimizle andık.

Bedir Aydemir yoldaşı andığımız salonu bir fonun üzerine kendi fotorafını, kırmızı çiçeklerle ve defne yapraklarıyla çevirerek süsledik. Bunun üstünde "Dr. Bedri Aydemir'i saygıyla anıyoruz" ve "Bedir Aydemir ölmedi, kavgamızda yaşıyor" yazıları büyük harflerle yazılıydı. Saz çalacak arkadaşlar için yer hazırlanmıştı. Konuşmacılar için ayrıca bir kürsü yapılmıştı. Salon, herkesin konuşmasını bulunduğu yerden yapacağı şekilde düzenlenmişti. Bunların yanısıra yayınlarımızın bulunduğu bir stand açılmıştı.

Toplantıyı, teypten *İşçinin Sesi Korosu*'nun söylediği *Enternasyonal* marşına eşlik ederek açtık. Kısa bir açış konuşmasının ardından, Bedir Aydemir ve ölen tüm devrim şehitleri için 3 dakikalık saygı duruşu yapıldı. Daha sonra bir yoldaşımız bizlere Bedir Aydemir'in yaşamını anlattı. Bundan sonra Yürükoğlu yoldaşın, Bedir Aydemir yoldaşın 1. ölüm yıldönümünde yaptığı konuşmanın özeti okundu. Doğrusu bu yazı, salondaki herkesi etkiledi.

Bir yoldaşımız Bedir Aydemir için yazılmış iki şiir okudu. Bedir yoldaşın eşinin, Bedir'in ölümünün birinci yıldönümü nedeniyle yaptığı konuşma sunuldu ve böylece Bedir'deki o yüce komünist inancı tanıma fırsatı bulduk.

Daha sonra kendisinin 18 yıllık arkadaşının yaptığı konuşmayı bir yoldaş okudu. Bunun ardından Bedir Aydemir'in "barış savaşımını devrim savaşımına bağlayalım" başlıklı yazısı okundu. 1989 Nisan'ında Bedir Aydemir'in anısına düzenlenmiş olan paneldeki konuşmacıların düşüncelerine yer verildi. Bedir yoldaşın kendi yazdığı şiir ve kendisi için yazılmış başka bir şiir okundu.

Anma toplantısının sonunda, daha önceden sözleri çoğaltılmış olan *Bedir'in Türküsü* herkese dağıtıldı ve hepbir ağızdan söylendi. Toplantı başka türküler söylendikten sonra kapandı.

Toplantıda çok sayıda sempatizan ve ilişki vardı. Ayrıca *Devrimci Sol* adına katılan bir yoldaş da toplantıyı sonuna kadar izledi ve kendi örgütünün devrimci kardeşlik mesajını okudu.

Toplantı sonrasında birçok devrimci arkadaşın da, toplantıyı duymadıkları için gelemediklerini öğrendik. Hatta bazıları niçin bizi de çağırmadınız diye sitem ettiler. Bu da bize çevremizdeki olanakların aslında sandığımızdan daha fazla olduğunu göstermede bir uyarı oldu. Daha az "illegal" davranılsaydı, bu kesimlerie ulaşacağımızın kesin olduğunu gösterdi.

Bedir Aydemir'i anma toplantısının önemli kazanımları oldu. Yoldaşımız aramızda yoktu ama bizlere komünist olarak nasıl yaşanır, nasıl çalışılır dersi verdi. Anma konuşmaları sırasında Bedir yoldaşın kişiliğini, dünyaya bakışını, yoldaşlık ilişkilerini ve komünist inancı gördükçe anlatılması olanaklı olmayan duygular yaşadım. Bu duygu hali içinde acı ve sevinç, heyecan ve sakinlik, hoşgörü ve hırs bir arada gibiydi. Kısacası Bedir Aydemir'i tanıdıkça içim içe sığmamaya başladı. Komünizme inancım, partiye inancım bir kat daha arttı.

Ben daha önceden Bedir yoldaşı tanımıyordum, ama anma toplantısı sırasında onu tanımam, benim kişiliğimde çok büyük değişikliklere yol açtı. Hem yöneticlik yönüm, hem de yoldaşlık anlayışımdaki davranışlarımdan dolayı, Bedir yoldaş yaşamıyla bana öyle bir şamar attı ki, utancımdan kızardığımı hissettim.

Bizler iki kitap okumakla, bir iki insan kazanmakla en büyük insan, en büyük komünist olarak kendimizi görmeye başladık. Oysa ki, tarafsız gözle geriye dönüp kendi yaşamımıza baktığımızda yoldaşlarımızı nasıl kırdığımızı, nasıl sudan bahanelerle görevlerimizi yapmadığımızı, bir iki başarının arkasından nasıl burnumuzun büyüdüğünü, kendimizden daha değerli insanlara nasıl ukâlalıklar yaptığımızı rahatlıkla görebiliriz. İşte Bedir yoldaşı partimden tanıdıkça bunları gördüm.

"Bedirimiz öldü mü ki
Yarı yolda kaldı mı ki
Sorun onu siz düşmana"

diyoruz.

Bu yalnızca duygusal olarak söylenmiş birkaç dize değil, bu gerçeğin ta kendisidir. O ölmedi yaşıyor, hâlâ bizlere çok değerli şeyler öğretiyor ve öğretmeye de devam edecektir.

Bedir yoldaşı kısıtlı bilgilerle anmış olmamıza rağmen, bu toplantı, buradaki çalışmaları olumlu yönde etkiledi. Bizlere yeni bir ivme kazandırdı. Şimdi bunlara değinmek istiyorum.

Önce bölgemizde de varolan bir sorundan sözetmek istiyorum. Legal olanakların önemini anlayamamak nedeniyle buraları gerektiği gibi kullanamamak ve bunun öteki ucu illegalizme aşırı derecede yapışma hastalığı, bölgemizde hâlâ etkisini gösteriyordu. Legal olarak yapılacak işleri, sanki illegalmiş gibi düşünmek ve öyle hareket etmek, kendini suç işliyormuş gibi görmek.

Örneğin toplu satışa gidilme kararı alıyoruz, tamam deniyor fakat hazırlıklar tamamen illegal mantıkla yapılıyor. Farklı alanlardaki yoldaşlar arasında TKP'den söz etmek, legaldeki işleri ulu orta konuşmak, yanlış sayılıyordu. Herkese duyurma çabası içinde olduğumuz işleri dahi gizli kapaklı yapmaya alışmıştık.

İşte böylesi bir durum altındayken, partili, partisiz, hatta farklı siyasi düşüncede olan insanların önünde, açıktan TKP'den ve yoldaşlarımızdan bahsetmek yoldaşları rahatlattı, coşturdu. Yeri geldiğinde neler yapılabileceğini görmelerini sağladı. Konuşmalar sırasında bir çok yoldaşımızın gözlerinin ışıl ışıl olduğunu gördüm. Ben bu toplantıyla bizim bu çemberi kırdığımıza inanıyorum.

Bölgemiz, yeni yoldaşların ağırlığı nedeniyle oldukça genç bir örgüt sayılır. Bir çoğumuzun daha çok eksiklikleri var. İnsanlar önünde konuşma, insiyatif kullanıp iş örgütleyememe gibi konular da bu çerçevenin içine giriyor. Bu eksikleri giderebilmek için türlü toplulukların içinde olmak, toplantılarda yer almak, organizasyonlar düzenleyip aktif görev almak, kendi kabuğumuzu kırmak gerekiyor. Bu açıdan bakıldığında da anma toplantısı gayet olumlu olmuştur.

Bedir yoldaşı anma hazırlıklarına 3 gün önceden başladık. Daha öncesinde böylesine bir düşünce yoktu. Aslında bu, bizlerin bir eksikliğini göstermektedir. Öte yandan kısa bir süre içinde, O'nun hakkında bilgileri toplayıp, görev dağılımı yapıp çalışmamız da sevindirici bir yan olarak ortaya çıktı.

Sonuç olarak baktığımızda, taarruzun olumlu sonuçlarının üzerine, Bedir yoldaşı anma toplantısı eklenince ortaya iyiye doğru giden bir tablo çıktı.

Bedirler ölmez!
Bu sınıf yenilmez!
Bedirimiz ölmedi kavgamızda yaşıyor!

Metin Güven, İzmit

Karşı-devrim ve gericilik dalgası altında soldaki erozyona karşı

İdeolojik savaş ve parti basını

Merkez Komite Sekreterliği adına Oktay Bozdağ

Sovyetler Birliği'nin ortadan kalkışıyla yeni bir aşama daha kateden, dünya çapında gelişen karşı-devrim ve gericilik dalgasının ülkemizdeki sol hareket, devrimci hareket üzerindeki etkileri giderek derinleşiyor.

Karşı devrim ve gericilik dalgası koşullarında reformist solun, burjuva sosyalistlerin, oportünislerin, memur sosyalizminin ideolojik olarak ve örgütsel olarak çöküşü hızla ilerledi. Marksizmle her türlü ilişkisini kesen bu kesim, açık burjuva liberal kimliği ile ortaya çıktı. Giderek daha açıktan gerici, burjuva konumlardan konuşuyorlar.

Üzerlerinde babasının ceketini giymiş çocuk örneği taşıdıkları sosyalizm, komünizm, Marksizm etiketi nedeniyle bu örgütlerde yer almış bir dizi iyi niyetli ve genç insan bu süreçte çürüyor. Sosyalizm adına tüm inandıklarının boşa çıktığını gören bu kesimde hızla bir daralma, kendi yaşantısına dönme eğilimi yaşanıyor. Markisizmi öğrenmeye, savunmaya niyetli bir avuç genç kadro ise ne yapacağını bilememenin sıkıntısı içinde. Onlarda bu çözümsüzlük içinde çürüme sürecini gecikmeli olarak yaşamanın bataklığında.

Küçük burjuva solda erozyon

Öte yandan, küçük burjuva devrimci solda da bir aşınma ve gericileşme süreci gelişiyor. Küçük burjuvazi sınıf karakteri nedeniyle toplumun iki ana sınıfının tutumları arasında sallanır. Sosyalist sistemin varlığı ile oynadığı önemli rol, tüm devrimci hareketlere şu ya da bu ölçüde işçi sınıfı tutumunu, komünist fikirleri, Marksizmi benimsetmesi idi. Bugün bu çekim merkezinin ortadan kalkması, dünya çapında burjuva fikirlerin öne çıkmasına, işçi sınıfının tutumunun, komünist fikirlerin ve Marksizmin geri kayması ile tüm dünyada küçük burjuva solu etkiliyor.

Küçük burjuva sol sınıf karakterine uygun olarak, dün dünya çapında işçi sınıfının, komünizmin, Marksizmin etkisi altında iken, günümüzde gittikçe burjuvazinin konumlarına yaklaşıyor. Olumlu ve olumsuz fikirler küçük burjuva solda her zaman bir arada bulunur. Dün bunlardan ilerici olanlar öndeydi. Bugün burjuva fikirler öne çıkarak küçük burjuva solda gericileşme eğilimi yaratıyor.

Küçük burjuva solunun bu sınıf karakteri teori alanında bilimsellik yokluğu ile, analizin yerine benzetmeyi koymak ile, bilinçli tutum belirleme yerine öznel seçmecilikle, olanı olduğu gibi görüp kavramak yerine olguları kendi fikirlerine uydurmak için çarpıtmakla kendini gösterir.

Bu süreç küçük burjuva sol örgütlerin dün de taşıdıkları ama daha gerilerde duran en geri, en yanlış ve en zararlı fikirlerini öne çıkartıyor. Örgütlerde lumpenleşme eğilimi görülüyor. Bir dizi örgüt yöneldikleri amacı belirsiz işleri ile sol, devrimci hatta siyasi örgüt ya da haraket niteliğini yitiriyor. Yığın bağları dejenere oluyor, dar gurup eylemciliği ağır basan karakter olarak ortaya çıkıyor.

Kürt solu ise, hızla sol kimliğini yitiriyor ve açık burjuva ulusçusu kimliği ile ortaya çıkıyor. Bir sol hareket olarak savundukları anti-emperyalist tutumlar, burjuva ulusçuluğunda ilerledikçe, emperyalizmden destek istemeye, onunla uzlaşmaya doğru değişiyor. Küçük burjuva sol bunlara karşı çıkmıyor, yalnız kendilerine hakaret edildiğini düşündüğü zaman bir ses yükseltiyor. Bunun dışında, burjuva ulusçuluğuna karşı tam bir teslimiyet içinde.

Küçük burjuva solun gericileşmesinin önemli göstergelerinden biri, anti-komünizmin, komünizm düşmanlığının gelişmesine sessiz kalış, hatta buna yandan çarklı bir destek vermektir. Önce, sosyalist sistemin çöküşü ve Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin çözülüşü karşısında, kendilerinin haklı çıktığını öne süren yaklaşımlar görüldü.

Sosyalist ülkeler komünist partilerindeki çöküşün, devrim için önü sonu belirli bir program ve tüzük etrafında örgütlenmiş merkezi partinin gerekmediğini söyleyen kendi tezlerini doğruladığını öne sürdüler. Bir avuç muz için sosyalizmden vaz geçtiğini düşündükleri eski sosyalist ülkeler işçi sınıfının durumunun, işçi sınıfının tarihsel ve toplumsal önemini yitirdiğini gösterdiğini vurguluyorlar. Yığınların savaşımın gerekmediğini ya da yığınları harekete geçirecek öncü savaşını temel alan tezlerine güç bulduklarını sanıyorlar.

Yaşanan karşı-devrim ve gericilik dalgasının tüm örgütler üzerindeki etkilerinden biri de "yetişkin" kadroların kaybıdır. Yetişkin kadrolar, tüm eksik ve hatalarına karşın, her örgütte uzunca bir süre çalışmış, örgütlerin kendi yapıları içinde önemli görevler yapmış insanlardı. Bu kadro kaybı, tüm örgütlerde bir yanıyla bilgi birikiminde sığlaşma, öte yandan da en az onun kadar önemli olan deneyim birikiminde daralmaya neden oluyor.

> Zoru başarabilmek için dönemi derinliğine kavrmak görevlerin gerektirdiği ideolojik yetkinlik ile siyasal esnekliği birleştirebilmek, örgütsel çalışmada alışılmış şablonların dışında bir çalışma ile disiplini ve kavgacılığı bütünleştirmek gerekiyor.

Bir dizi harekette ikincil kadroların lider konuma gelmeleri, ilk bakışta sanıldığı gibi doğal bir elenme, daha yetkin olanın görevi üstlendiği doğal bir ilerleme değildir. Bu gidiş, örgütlerin varolan ideolojik, politik ve örgütsel geleneklerini, alışkanlıklarını, örgüt kültürlerini olumlu yönde etkileyen, onları geliştiren ve yetkinleştiren bir gelişme olmuyor.

Tam tersine, devrimci solun bir dizi olumlu geleneğini aşındıran, en kötü alışkanlık ve mirasların ön plana çıkmasına neden olan bir gidiş var. Faşizm koşullarında bile yaşatılabilen en asgarisinden karşılıklı devrimci saygı ve kardeşlik ortadan kalkıyor. Bilimsel çalışma, teorik tartışma yerini, kadrolarını koruma endişesi ile karşıtının adını anmadan yapılan dolaylı eleştirilere, kendini tekrara dayanan polemikçiliğe bırakıyor. Ama ne saygısızlık kendine güvenin yerine geçebiliyor, ne de laf salatasına dayanan polemikçilik örgütlerin sürekliliğini sağlayan bir temel yaratabiliyor. Bu gidiş içinde teorik sorunlar, felsefe, bilimsel sosyalizm anlamını yitiriyor. "Slogancılık" örgütlerin önünü açmıyor.

"(...)'sloganları', sınıf çözümlemesinin ve tarihin belirli bir anının değerlendirmesinin pratik bir sonucu olarak değil de, bir partinin ya da eğilimin bir kez yarattı mı her şeyi açıklayan tılsımlı bir cümlesi olarak değerlendirenler (...) taktiklerini uyarlama yeteneksizliğinin (...) politik deneyimsizlik ve bakış açısı darlığının sonucu olduğunu anlamıyor." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, C.15, s.154)

Küçük burjuva solun bu hatalarına karşın devrimci Marksizmi tümüyle terketmeye niyeti olmadığı da görülüyor. Bu hem işçi sınıfı, hem de burjuvazi tarafından da izleniyor. Burjuvazi, elde ettiği avantajı pekiştirmek için, Marksizme, komünist fikirlere hâlâ sempati ile bakan kesimleri de kendi yörüngesinde tutmak için elinden geleni yapıyor. Piyasaya sosyalizm adına konuşan "osmanlı hilesi" partiler de sürülüyor. Bunlar bir yandan legal platformdan "keskin" sosyalizm savunuculuğu rolünde parsa toplamaya çalışıyor, öte yandan burjuva fikirlerin devrimci harekete sızdırılması görevini sürdürüyor.

İdeolojik savaşımın önemi

Bu süreç hem olumsuz hem de olumlu yönler taşıyor. Karşı devrim ve gericilik dalgası, komünistlerin işçi sınıfının öncü-lüğünü kazanmasını zorlaştıran bir ortam yaratmakta. Öte yandan aynı süreç geçilirken küçük burjuva solun yaydığı yanlış bilincin zararlı etkileri ortada. Ama küçük burjuva soldaki erozyon, aynı tabanda doğruyu görecek ve doğruda yer alacak kesimlerin gelişmesini de hızlandıran olumlu bir rol de oynuyor.

Bu koşullarda ideolojik savaşı yükseltme, bir yanıyla küçük burjuva solun slogancılığının eleştirisi, öte yanıyla doğru komünist propogandanın, ilkeli siyasetin öne çıkarılması ile Türkiye devrimci hareketinin özverili ve savaşkan geleneğini işçi sınıfı hareketi ile birleştirme hedefi ile yükseltilmek zorundadır.

Küçük burjuva solu bilerek ya da bilmeyerek burjuva fikirlere teslim olurken, işçi sınıfı solu kendini korumak, üzerine çöken gericilik dalgası karşısında gerilememek, bu dalga altında dağılanların etrafında toplanabilecekleri, kurtuluş bulabilecekleri bir dalgakıran olmak zorunda.

Bunu başarmak için Marksizme sahip çıkmak, Marksizmi geliştirmek gerekli. Günümüzün öne getirip dayattığı sorunların doğru temelde yanıtlarını ortaya koymak gerek. Bu konuda R. Yürükoğlu yoldaş şöyle yazıyordu:

"(...)ilerici kesimler ve devrimciler için şu sorulara yanıt vermemiz zorunludur:

"a) Sosyalist sistem neden çöktü? Herkes birşeyler söylüyor. Bizim düzgün bir şekilde bu sorunun yanıtın vermemez gerekiyor. Yıllar içinde yazdıklarımızda sorunun yanıtı vardır ama toparlamalı ve güncelleştirmeliyiz.

"b) Sosyalist sistemin çökmesi kapitalizmi iyi yapmıyor. Kapitalizm iğrenç bir sistemdir, haksız bir sistemdir. Ve de mutlaka yıkılacaktır. Neden böyle olduğunu iyi anlatmalıyız. Kapitalizm neden iğrenç bir sistemdir, neden bolluk yoksulluğu yaratıyor, olur mu böyle şey? Akıl kabul eder mi? Bolluk yaratıyor kapitalizm. Ne için? Sefaleti artırmak için. Böyle bir düzen bu. Bunu iyi anlatabilmemiz gerekiyor.

"c) Türkiye'ye sosyalizm ne getirir? Bunu anlatabilmeliyiz. Sosyalizm-komünizm diye bağırıyoruz yıllardır, ne getirir Türkiye'ye bu? Neden sosyalizm istiyoruz? Adam soruyor, şurada bu kadar para var, burada bu işletmeler, bankalar var, sen ne yapacaksın? Ne olacak da gelişecek Türkiye? Kapitalizmin yapamadığı neyi yapacak sosyalizm, neyi yapabilir? Geçmişteki deneyden farklı olduğumuz yerler neresidir, birleştiğimiz yerler neresidir? Bu soruya açık seçik yanıt vermeden, kafası çalışan, hayata ciddi yanaşan insanları kazanmak kolay değildir. Sosyalizm ne yapacak da Türkiye'yi kapitalizmden daha iyi kalkındıracaktır? Bunun yanıtını vermek zorundayız. Belki bu söylediğim üç konu halk için o denli önemli değil, ama süzülüp ona da gidiyor. Ne ki asıl olarak ilerici-devrimci kesimler için bu konuların bugün yanıtlanması zorunludur."(*İşçinin Sesi*, Sayı 419, Ağustos 1991, s.4-5)

Bu özellikle ilerici–devrimci

GÜNÜMÜZÜN EN DEVRİMCİ GÖREVİ PARTİ BASININI GÜÇLENDİRMEKTİR

kesimlere yönelen ideolojik savaşım, bir yanıyla küçük burjuva solda erozyona karşı bir aşıdır, öte yandan düzene karşı birlikte savaşmanın önünü açan bir yaklaşımdır.

"Sınıf işbirlikçileri dışında kalan devrimci örgütler, ortak düşmana karşı birlikte savaşabilmeyi öğrenmek zorundadırlar. Çocuksu hegemonya anlayışlarını, dayatmacılıkları, hotzotçulukları bırakmak gerekir.'Döverek bilinçlendirme' tezi devrim davasına zararlıdır. Devrimci hareket içinde ta devrim anına dek, farklılıklara '*eleştirinin silahı*' ile yaklaşmak gerekir. Yalnızca devrim anında, iç savaş koşullarında '*silahlı eleştiri*'nin yeri vardır. Bugün daha esnek ve daha uyumlu davranmamız gerkir. Adana-Mersin yöresinde bir deyiş var, 'tek taş duvar olmaz' diyorlar. Gerçekten öyle. Biz yine kendimizden başkasını beğenmeyelim isterseniz, ama emperyalizme, düzene karşı herkesle birlikte savaşmanın yollarını aramak ve bulmak zorundayız." (R. Yürükoğlu, *Yayına Dönük Eğitim Seferberliği, s. 9)*

Bu kavgada zafer için kendi ideolojik yetişkinliğimizi arttırmak zorunlu. İdeolojik savaşı yükseltmenin bu yönü kendimizle ilgili. Siyasi bilgisizilik ve cehalet örgüt çalışmamızda kendisini dar kalıpçılık, alışılmışın dışında yaratıcı yaklaşım ortaya koyamama, kendi dışımızdakilere karşı sekterlik, keskinlik, hoşgörüsüzlük, katılık, sertlik, tartışmadan kaçınma olarak yansıtıyor.

Tüm dünyayı etkileyen bir gericilik dalgasının karşısında örgütümüzün taktik esnekliğini geliştirmek gerekirken, eğitim çalışması ile siyasi bilgimizin gelişmesi can alıcı önem taşıyor. Örgütün ideolojik dokusunu pekiştirmek aynı zamanda üzerimize çöken dalganın örgütümüz üzerine kaçınılmaz olanak gelen basıncına karşı direnmenin en temel koşuludur.Bu temelde parti içi sistemli eğitim çalışmasının ideolojik savaşımda önemi son derece büyüktür.

1990 başında yayınlanan *Merkez Komite Durum Değerlendirmesi* bu konuyu şöyle vurgulamıştı:

"Marksizmi ilerletmek, en başta Marksizmi daha iyi öğrenmekle bağlıdır. Marksizmde, öğrenip bugünkü koşullara uygulamamız gereken hâlâ pek çok yan vardır. Yeni gelişmelere göre ilerletilmesi, sistematize edilmesi gereken yanlar vardır. Bir yıpratma savaşı geliyorsa, ideolojik sağlamlık en önemli saldırı ve savunma silahı olacaktır. Gelişmeler, ideolojik çalışmaya *birinci* sırada önem vermeyi gerektiriyor."

İdeolojik savaşım ve Parti Basını

İdeolojik savaşın yükseltilmesinin temel aracı parti basınıdır. Bu nedenle günümüzün en devrimci görevi parti basının güçlendirmektir diyoruz.

Parti basınını güçlendirme görevi bir yanıyla yığınlar arasındaki komünist çalışma ile, öte yandan tüm parti örgütünün eğitiminin ve düzenli çalışmasının ilerlemesi ile bağlıdır. Sınıf savaşımının tüm alanlarının sorunlarını ele almak, siyasal hattımızı yığınlar içinde yaymak, devrimci ortamda tartışmak, öne çıkan sorunlar üzerine görüş ve deneyim alışverişinde bulunmak ancak parti basını ile gerçekleşir. Legal-illegal yayınları ile tüm parti basını bu amaçları gerçekleştirmeye çalışıyor.

Partimizin siyasal çizgisini yığınlara götürmenin, ajitasyon ve propoganda çalışmasının temel dayanağı parti basınıdır. Sözlü ajitasyon ve propoganda çalışmasının çerçevesini belirleyen de parti basınıdır. Partimizin çeşitli konularda getirdiği çözümlemeleri, yürüttüğü tartışmaları yaygınlaştıran, çeşitli yörelerdeki sonuçlarını toparlayan araç parti basınıdır.

O zaman kendimize soralım: Parti basınını yeterince iyi kullanıyor muyuz, güçlendirmek için yeterli çaba gösteriyor muyuz? Birkaç örnek ele aldığımızda, bu soruya verilecek en iyimser yanıt, iyi kullanma yolunda daha yeni yeni adım atmaya başlıyoruz olacaktır. Örnekleyelim.

Parti merkezi, başta Genel Sekreter yoldaş olmak üzere, Alevilik gibi Türkiye toplumunun can alıcı bir sorununu ve Aleviliğin günümüzdeki gelişimini tüm devrimci solda herkesten önce gördü ve en doğru tutumu, en önce aldı. Legal-illegal parti basınında bu konunun işlenmesi yıllardır sürüyor.

Bu süre içinde, Türkiye'de demokrasi kavgasının can alıcı bir konusu olan Alevilik üzerine yerel örgütlerimizin bir dizi somut adımı, eylemi, çalışması oldu. Ama parti basını için bunların sonuçlarını toparlayan yazıların iletilmesi için parti merkezinin "bastırması" olmadan, yazı yazılmıyor. Bırakalım yapılan eylemlerin sonuçlarının yazıya dökülmesini, merkezden görev verilmedikçe yerel insiyatifle bir Alevi dedesi ile röportaj bile yapılmıyor.

Bir başka örnek alalım. Solda yeni bir dergi çıkıyor. Yoldaşlar bilgiyi iletiyorlar. Acele bir kopyasının merkeze iletilmesini istiyoruz. Aradan haftalar geçiyor. Defalarca hatırlatıldıktan sonra dergi bulunuyor. Bu kez de aradan haftalar geçtikten sonra hâlâ iletilmemiş. Bir disiplin sorunu ama ideolojik çalışma ile de bağlı. Parti basını böyle mi güçlendirilir?

Bir başka alandan örnek alalım. Yayınların iletilmesi için adres sorunu var. Adres isteniyor. Bir türlü gelmiyor. Öte yandan illegal merkez organı çoğaltma ve her yoldaşın, sempatizanın eline ulaşması, diğer devrimcilere ulaşması için yeterli çaba gösterilmiyor. Sonuçta merkez organı aylardır eline alamayan yoldaşlar var. Ama bunlar tıkır tıkır işlemesi gereken parti çalışmaları. Bunlar olmadan eğitim nasıl yürüyecek, kendi dışımızdaki devrimcilere görüşlerimiz nasıl ulaşacak, nasıl parti basını etkin kılınacak?

Parti basınını güçlendirmek için parti çalışmasının çok yönlü iyi işlemesi gerektiğini gösteren bir başka örnek. Sekreter, bir yoldaşa *İşçinin Sesi* için bir yazı hazırlama görevi veriyor. İlk randevuda üzerinde birlikte çalışıp, düzeltmeler yapılıp merkeze yollanacak. Güzel bir plan, sekreter genç ve yeni bir yoldaşa birlikte çalışarak yazı yazmayı öğretecek.

Yoldaş yazı taslağını hazırlıyor, randevuya geliyor. Sekreter yok. Genç yoldaşın da randevudan sonra bir legal işi var. Üzerinde yazıyı taşıması olanaksız. Yazışma adresi ezberinde değil, taslağı postaya veremiyor. İmha etmek zorunda kalıyor. Sekreteri son derece iyi çalışan bir yoldaş, mutlaka bir başka önemli işi çıktığı için randevuya gelememiştir ama sonuç ortada.

Legal basın konusunda da benzer sorunlar yaşanıyor. Fabrika önlerinde toplu satış düzenli bir çalışma olarak henüz yeni yeni oturuyor. O da her örgütte değil. Bazı parti örgütleri bu konudaki ataleti hâlâ üzerlerinden atamadılar. Aynı örgütler kendi yığın bağları ile karşılaştırıldığında son derece yetersiz satış yapıyorlar. Geniş yığın bağları olması çok iyi ama çevrelerindeki geniş sempatizan yığınını partiye kazanmak için parti basınından başka araçları var mı? O zaman at arabanın önüne koşulmak zorunda.

Henüz Türkiye'de bir tek yerel örgüt dışında hiç bir örgüt yayınları mali olarak desteklemek için girişimde bulunmadı. Legal yayının tanıtılması için ilk afişler yeni asılmaya başlandı. Tüm bu çalışmalara sempatizanların katılması hâlâ yetersiz düzeyde. Sempatizanları partiye bu işler içinde kazanmayacak mıyız?

O zaman açık yüreklilikle söyleyelim, parti basınını güçlendirme yolunda atılacak çok adım vardır ve biz daha yolun başındayız. Hiç aklımızdan çıkartmayalım, parti basının güçlendirme çalışması, bir bütün olarak parti çalışmasını iyileştirmek ile iç içedir. Bu nedenle yapılan başarılı çalışmaların çözümlemesini içeren yazılar merkez organa akmalı, tüm parti örgütlerine örnek olmalı, deneyim aktarımı sağlamalı, her birimde bir örnekliği geliştirmeye yaramalıdır. Bu çalışmaları iyileştirmek için yerel örgütlerimiz birbirleriyle yarışmalıdırlar. Tüm komiteler, hücreler bu alandaki çalışmalarınt incelemeli, eleştiri süzgecinden geçirmeli, yeni atılımlar için kararlar almalı ve bu kararları tutkun biçimde uygulamalıdır.

Parti basını ve yığın çalışması

İdeolojik çalışmanın, partinin toplumsal gücüne dönüşmesi sürecinin kanalı yığın çalışmasıdır. Yığın çalışmasının etrafında örgütleneceği eksen ise parti basınıdır. Günümüzde bu alanları birbirine bağlayan halkayı Yürükoğlu yoldaş, *"h alkın psikolojisini dikkate alan ama ilkelerden ödün vermeyen bir tutum"* almak olarak özetliyor. Bunun yığın çalışması alanında üç ana noktada odaklaşmak gerektirdiğini şöyle belirtiyor:

"*Birincisi*, işçi sınıfının sendikal mücadelesine, 3-5 kuruş mücadelesine yoğunlaşmak gerekiyor. Sendikal haklar ve sendikal mücadele, sendikalar. Bunlar çalışmamızın belkemiği, birinci maddesi olmalıdır... Bizim mücadele odağı olarak birinci bakacağımız yer sendikalardır, sendikal mücadeledir.

"*İkinci* çok önemli nokta, toplumda her düzeyde demokrasi kavgasına yüklenmek gerekiyor. Bunun şeyi ve emekçi halka getirebileceği çok şeyler var. Ve bunları burjuvanın sınırlarının dışına taşıma olanakları da var. İkinci büyük odak demokrasi kavgası diyorum.

"*Üçüncüsü* Alevi toplumuyla bütünleşmek. Bu konuda çok yol aldık ama daha çok yol almalıyız. Alevi toplumuyla, tanışma değil, bütünleşme diyorum. Kullandığım sözcüğe dikkat çekiyorum. Bugüne kadar bu sözcüğü kullanmamaştık. Bugün kullanabilecek duruma geldi ilişkilerimiz. Israrla, inatla sürdürmeliyiz." (*İşçinin Sesi*, sayı 419, Ağustos 1991, s.4)

Karşı-devrim ve gericilik dalgasına karşı, onun sonucu olan küçük burjuva soldaki erozyon ve gericileşme sürecine karşı, komünist fikirleri yüksek tutmak, bu fikirleri işçi sınıfına ve emekçi halka taşımak, onun öncülüğünü kazanmak için çalışmalarımızı bugün yoğunlaştıracağımız alanlar böyle belirleniyor.

Alevi toplumu ile bütünleşme yolunda atmakta olduğumuz güzel adımlar var. Bunların sonuçları, hayatın içinde komünist fikirlerin emekçi halk arasında nasıl yayılabildiğinin güzel göstergeleri olacak. Yeter ki doğru yığın çalışması yöntemlerini kullanalım, yeter ki bu fikirlere uygun çalışma gösterelim. Yeter ki tüm örgüt çapında birörnek ve eşgüdümlü yoğun bir çalışma sürdürelim. Almakta olduğumuz ve alacağımız sonuçlar komünist fikirlerin gerçek gücünü gösterecektir.

Ama burada sorunlarımız var. Bu alandaki yığın çalışmamızda eşgüdüm ve birörneklik eksiği göze çarpıyor. Eldeki olanakların değerlendirilmesinde yeterli ataklık ve girişkenlik eksiği görülüyor. Ortamın istediği türden eylem örgütlenmesinde geri kalan örgütlerimiz var. Bu alanda da parti basınının rolü büyük. Bu alanda da çalışmaların yansıtılması, çözümlenmesi ve özümsenmesi gerekiyor. Birörneklik, eşgüdüm ve girişkenlik ancak başarılı deneyimlerin yaygınlaşması ile gelişecek.

Sendikal alanda örgütsel çalışmamız ideolojik, politik etkimize göre geri kalıyor. Bizim sendikal platformumuz her yerde biliniyor ama kendi yığın çalışmamızda yeterince yansımıyor. Bu alanda başarılı adımlar atan bir yerel örgütümüz çalışmalarını, yöntemlerini, sonuçlarını yeterince parti basınına aktarmıyor. Ya atılan adımların önemi kavranmıyor ya da dar, yerel çalışmanın at gözlükleri atılamıyor. Sendikal alanda başarılı yığın çalışması götüren örgütlerin yöneticileri bu görevi layıkıyla yerine getirmeyerek, dilimiz varmıyor ama, nerede ise bir parti suçu işliyorlar.

Kendi başarılı çalışmalarını yeterince incelemedikleri ve sonuç çıkartmadıkları, yaptıkları çalışmanın *özünü ele almayan haber yazıları ile yasak savmalarından belli. Bu anlayış eğer sürecek olursa, kendiliğindenliğe teslim olmak* sonucuna varır. İşçi hareketinin liderliğini kazanma şansı ortada olan örgütlerimiz, sendikal hareketin genel akışının kuyruğuna takılma tehlikesi ile karşılaşır.

Bu alanda en başarılı çalışmayı yapan örgütümüzü en çok eleştiriyoruz. Ama ortaya çıkan fırsatların, yıllar boyu süren sebatlı çalışmanın meyvalarını toplama olanağının ezilmesini istemiyorsak, bu alanda çalışmalarımıza çok yönlü bir çekidüzen vermeliyiz. Bu yoldaşlarımız parti çalışmasını bir bütün olarak hızla iyileştirmek zorundalar. Parti basınını güçlendirmek ile tüm çalışmaların iyileşmesinin bütünlüğünü kavramak ve pratiğe geçirmek gerekliliği kendini dayatıyor.

Sendikal çalışma alanında geride kalan örgütlerimiz de hızla bu alanda çabalarını yoğunlaştırmak görevi ile karşı karşıya. En geride kalan örgütlerimiz için, partinin legal yayınlarını fabrikalara, sendikalara, işçi eylemlerine ulaştırmak, buralardan haber toplamaya başlamak bir ilk adım olabilir. Bu anlamda parti basını her kapıyı açan sihirli bir anahtar gibidir.

Demokrasi kavgasında da yeni adımlar atılıyor. Seçimler sonrasında tüm solu kavrayan ilginç bir olgu, boykot ettikleri burjuva partilerinin hükümetlerinden vaatlerini yerine getirmesini istemek için *dilekçecilik* oldu. Bu konuda çeşitli ortak çalışmalar yapıldı. Bu çalışmalarda yer alan örgütlerimiz, demokrasi kavgasının *dilekçecilik* içine hapsedilmesine karşı çıktı, ortak çalışmaların *ortak eylemler* ile yığınların demokrasi kavgasında yer almasına yönelik öneriler getirdi.

Bu konuda atılan adımlar da henüz başlangıç aşamasında. Ama demokrasi kavgasında legal örgütlerde çalışan yoldaşlara ve parti birimlerine önemli görevler düşüyor. Legal örgütlerde çalışan yoldaşlar 1990 *Merkez Komitesi Durum Değerlendirmesi*'nde özetlenen şu noktaları akıldan çıkartmayan bir çalışma sergilemek zorunda:

"(...)legal örgütler eliyle yürütülen demokratik yığın çalışmasında komünistlerin dört ana görevi:

"a. Kendi görev alanında, kendi konuları içinde burjuva legalitesinin sınırlarını zorlayan *çarpıcı bir yayın* politikası yürütmek,

"b. Demokratik istemleri devrim için mücadeleye bağlayan bir ajitasyon temelinde, militan *eylem örgütü* olmak,

"c. Aydınlar ve küçük burjuvazinin kabul sınırlarında sıkışmayan, örgütün işçi tabanı içinde *komünist fikirleri öğreten bir eğitim* yürütmek,

"d. Legal örgütlerin içine *komünist partisini döşeyen* ber örgütlenme çalışma yürütmektir." (*İşçinin Sesi*, Sayı 389, Şubat 1990, s.4)

Görüldüğü gibi bu alandaki yığın çalışması da hem ideolojik çalışma ile hem de parti basını ile birlikte ele alınmak zorundadır. Bu alanlarda çalışan yoldaşlarımız da görevlerinin bu yanına yeni bir hırsla sarılmalıdırlar.

İdeolojik savaşın artan önemini, bu savaşın yığın çalışması ile bağını, bu savaşın temel aracı olan parti basının güçlendirme görevini, kısaca 7. Kongrenin önümüze koyduğu görevi bir kez daha hatırlayalım:

"Zoru başarabilmek için dönemi derinliğine kavramak, görevlerin gerektirdiği ideolojik yetkinlik ile siyasal esnekliği birleştirebilmek, örgütsel çalışmada alışılmış şablonların dışında bir çalışma ile disiplini ve kavgacılığı bütünleştirmek gerekiyor." (*İşçinin Sesi*, Sayı 415, 19 Nisan 1991, s.2)

Haydi zoru başarmak için hep birlikte ileriye atılmaya.

GÜNÜMÜZÜN EN DEVRİMCİ GÖREVİ PARTİ BASININI GÜÇLENDİRMEKTİR

Lenin'in Ekim Devrimi'nin ardından yaptığı konuşmaların, yazıların büyük çoğunluğu azgelişmiş bir ülkede kurulan sosyalizmin sorunları ve sosyalizmin genel çerçevesi üzerinedir. Proletaryanın egemenliği altındaki bir düzenin nelere dikkat etmesini gösteren bu yazılarını geçen sayılarımızdan itibaren *İşçinin Sesi*'nin sayfalarında yayınlamaya başladık. Bu sayımızda da Mayıs 1921'de yayınlanan *Ayni Vergi* isimli broşürünü *Toplu Eserler*, c.32, 329-365. sayfalarından aynen çevirerek yayınlamaya başlıyoruz. Gelecek sayımızda broşürün devamı yer alacak.

LENİN

AYNİ VERGİ

(Yeni siyasetin önemi ve koşulları)

Sunuş yerine

Şu sıralarda ayni vergi sorunu çok büyük ilgi uyandırıyor, çok akıl yürütmeye ve tartışmaya neden oluyor. Bu oldukça doğaldır, çünkü bugünkü koşullarda o, gerçekten önde gelen siyasal sorunlardan biridir.

Tartışma biraz düzensiz yürüyor. Bu, çok açık nedenlerdendir ki, sorumluluğunu hepimizin kabullenmesi gereken bir yanılgıdır. Dolayısıyla, soruna "güncel" açıdan değil, genel ilkesel açıdan yaklaşmaya çalışmamız çok daha yararlı olacaktır. Başka bir deyişle, üzerinde bugünkü siyasetin belirli pratik önlemlerinin yolunu çizmekte olduğumuz tablonun, genel, temel arka planını incelemek çok daha yararlı olacaktır.

Bu girişimde bulunabilmek için, *Günümüzün Başlıca Görevi: "S ol-Kanat" Çocukluğu ve Küçük Burjuva Zihniyeti* adlı broşürümden uzun bir bölümü buraya aktarma cesaretini göstereceğim. Bu broşür 1918'de Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti tarafından bastırılmıştır ve birincisi, Brest Barışı ile ilgili, 11 Mart 1918 tarihli bir gazete makalesini, ikincisi, o zamanlar varolan Sol Komünistler gurubuna karşı yazdığım, 5 Mayıs 1918 tarihli polemiği kapsamaktadır. Polemik artık yüzeysel kalmıştır, onu atlıyor, "devlet kapitalizmi" tartışmasını ve kapitalizmden sosyalizme geçiş olan bugünkü ekonomimizin başlıca ögelerini ilgilendiren bölümleri bırakıyorum.

İşte o zamanlar yazdıklarım:

Rusya'nın bugünkü ekonomisi

(1918 broşüründen alıntı)

Sovyet Cumhuriyetimizin bugünkü durumuyla karşılaştırıldığında devlet kapitalizmi ileri bir adım olur. Eğer Cumhuriyetimizde, kabaca altı aylık bir süre içinde devlet kapitalizmi kurulabilirse, bu, büyük bir başarı ve bir yıl içinde sosyalizmin kalıcı dayanak kazanmasının, bu ülkede yenilmez duruma gelmesinin kesin güvencesi olur.

Bazı kimselerin bu sözlere ne soylu bir hiddetle tepki göstereceklerini hayal edebiliyorum... Ne! Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde devlet kapitalizmine geçiş, ileri bir adım ha?...Bu, sosyalizme ihanet değil mi?

Bu nokta üzerinde daha ayrıntılı olarak durmalıyız.

Birincisi, ülkemize Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti adını verme hakkını ve dayanağını bize sağlayan, kapitalizmden sosyalizme *geçişin* doğasını incelemeliyiz.

İkinci olarak, küçük burjuva ekonomik koşulların ve küçük burjuva ögenin, ülkemizde sosyalizmin *başlıca* düşmanı olduğunu göremeyenlerin yanılgısını sergilemeliyiz.

Üçüncüsü, *Sovyet* devleti ile burjuva devlet arasındaki farklılığın ekonomik sonuçlarını tam kavramalıyız.

Bu üç noktayı inceleyelim.

Sanırım, Rusya'nın ekonomik sistemi sorununu araştıran hiç kimse, bu sistemin geçici niteliğini yadsımamıştır. Ne de, sanırım, herhangi bir komünist, Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti teriminin, bugünkü ekonomik düzenin sosyalist bir düzen olarak kabul edildiğini değil, Sovyet erkinin sosyalizme geçişi başarma kararlılığını ifade ettiğini yadsımıştır.

Ama "geçiş" sözcüğü ne anlama gelir? Bir ekonomiye uygulandığındaki anlamıyla, bugünkü düzen, *hem* kapitalizmin, *hem* de sosyalizmin ögelerini, parçalarını, kırıntılarını taşıyor demek olmaz mı? Böyle olduğunu herkes kabul edecektir. Ama bunu kabul edenlerin hepsi, bugün Rusya'da varolan çeşitli toplumsal-ekonomik yapıları gerçekte hangi ögelerin oluşturduğunu düşünmek zahmetine katlanmıyor. Oysa sorunun özü budur.

Bu ögeleri sıralayalım:

1. Ataerkil, yani önemli ölçüde doğal köylü tarımı,
2. Küçük meta üretimi (bu, tahıllarını satan köylülerin çoğunluğunu kapsar),
3. Özel kapitalizm,
4. Devlet kapitalizmi,
5. Sosyalizm.

Rusya o kadar geniştir ve o kadar çeşitlilik gösterir ki, bütün bu farklı toplumsal-ekonomik yapılar içiçe geçmiştir. Durumun özgül niteliğini oluşturan budur.

Akla şu soru geliyor: Hangi ögeler egemendir? Açıktır ki, bir küçük köylü ülkesinde, küçük burjuva öge egmendir ve egemen olmak zorundadır, zira büyük çoğunluk, toprağı işleyenlerin büyük çoğunluğu, küçük meta üreticileridir. Devlet kapitalizminin (tahıl tekeli, devlet denetimi altındaki işletmeciler ve tüccarlar, kooperatif üyesi burjuvalar) kabuğu, kah şurasından, kah burasından *vurguncular* tarafından delinir. Vurgunculuğun başlıca konusu ise *tahıldır*.

Ana mücadele bu alanda verilmektedir. "Devlet kapitalizmi" gibi ekonomik kategoriler çerçevesinde konuşacak olursak, bu mücadele hangi ögeler arasında yürümektedir? Yukarıda sıraladığımız ögelerin dördüncüsü ve beşincisi arasında mı? Elbette ki, hayır. Sosyalizmle savaş durumunda olan, devlet kapitalizmi değildir, küçük burjuvazi ve özel kapitalizm, hem devlet kapitalizmine, hem de sosyalizme karşı mücadele etmektedir. Küçük burjuvazi, ister devlet-kapitalist, ister sosyalist olsun, devletin *her türlü* müdahalesine, hesap sormasına ve denetimine karşıdır. Bu, gerçekliğin tartışma götürmez bir olgusudur ve bunu yanlış anlamak, birçok ekonomik yanlışın kaynağıdır. Vurguncu, ticarette yağma yapan, tekel uygulamasını bozan - başlıca "iç" düşmanlarımız, Sovyet erkinin aldığı ekonomik önlemlerin düşmanları bunlardır. Yüzyirmibeş yıl önce, Fransız küçük burjuvazisinin, bu en içten ve en ateşli devrimcilerin, "seçilmiş" birkaçını asarak ve dehşet saçan duyurular yaparak vurgunculuğu ezmeye uğraşması hoşgörülebilir. Ama bugün, bazı Sol Sosyalist Devrimcilerin, bu soruna tamamen Fransız yaklaşımını benimsemeleri, siyasal olarak bilinçli her devrimcide ancak nefret ve tepki uyandırabilir. Çok iyi biliyoruz ki, vurgunculuğun ekonomik temeli, hem, Rusya'da olağanüstü yaygın olan küçük mülk sahipleri, hem de *herbir* küçük burjuvanın, ajanı olduğu özel kapitalizmdir. Biliyoruz ki, bu küçük burjuva ahtapotunun milyonlarca kolu zaman zaman çeşitli işçi kesimlerini de kuşatır, toplumsal ve ekonomik organizmamızın bütün gözeneklerine devlet tekeli yerine, vurgunculuk dalmaya çalışır.

Bunu göremeyenler, körlükleriyle, küçük burjuva önyargıların tutsağı olduklarını gösteriyorlar...

Küçük burjuvazinin, bir kenara konmuş parası, savaş sırasında "namuslu" ve özellikle de namussuz yollardan kazanılmış birkaç bini vardır. Bunlar karakteristik ekonomik tipi, yani, vurgunculuğun ve özel kapitalizmin temelini oluştururlar. Para, sahibine, toplumsal zenginlikten pay alma hakkını veren bir belgedir ve küçük mülk sahiplerinin, sayısı milyonlara varan geniş bir kesimi, bu belgeye sarılır ve onu "devlet"ten gizler. Onlar sosyalizme ya da komünizme inanmazlar, proleter fırtınası geçene kadar "oyalanırlar". Ya bu küçük burjuvaziyi kendi denetim ve saymanlığımız altına alırız (yoksulları, yani nüfusun çoğunluğunu ya da yarı-proleteryayı sınıf bilinçli proleter öncünün etrafında örgütleyebilirsek bunu yapabiliriz), ya da onlar, nasıl Fransız devrimi aynı küçük mülkiyet toprağından fışkıran Napolyon'lar ve Cavaignac'lar tarafından yıkıldıysa, aynı derecede kuşkusuz ve kaçınılmaz olarak, bizim işçi iktidarımızı da yıkacaklardır. Sorun budur. Soruna ilişkin olarak ancak böyle düşünebiliriz.

Binliklerini istifleyen küçük burjuvazi, devlet kapitalizminin düşmanıdır. O, binliklerini, yalnızca kendisi için, her tür devlet denetimine karşı, yoksullara karşı kullanmak ister. Ve bu binliklerin, milyarları bulan toplamı, sosyalist kuruluşumuzu baltalayan vurgunculuğun temelini oluşturur. Diyelim ki, belirli sayıda işçi, şu kadar günde, örneğin 1000 değerinde mal üretir. Yine diyelim ki, bu toplam değerin 200'lük bölümü, küçük vurgunculuk, dolandırıcılık ve küçük mülk sahiplerinin Sovyet kararnamelerini ve genelgelerini uygulamaktan yan çizmeleri nedeniyle yitirilir. Siyasal bilinci olan her işçi diyecektir ki, eğer 1000'den 300 ödeyerek daha iyi bir düzen ve örgütlenme sağlanabilecekse, 200 yerine 300 vermeye gönüllü olurdum, çünkü bir kez düzen ve örgütlenme yerleştirildiği ve devlet tekelinin küçük burjuvaca çiğnenmesine tamamen son verildiği zaman, bu "haracı" 100'e, ya da 50'ye indirmek, Sovyet erki altında oldukça kolay olacaktır.

İyice açık olsun diye, bilerek, son derece basitleştirip rakamlarla canlandırdığım bu basit örnek, devlet kapitalizmi ile sosyalizm arasında bugün varolan karşılıklı ilişkiyi açıklar. İşçiler, siyasal erki elde tutmaktadırlar ve sosyalist amaçlar dışında başka hiçbir nedenle tek bir kuruştan vazgeçmeksizin, bütün binliği "almak" için her türlü yasal olanağa sahiptirler. Erkin fiilen işçilere geçmiş olmasına dayanan bu yasal olanak, sosyalizmin bir ögesidir. Ancak küçük mülk sahibi ve özel kapitalist öge, bu yasal durumu pekçok yollardan baltalar, işin içine vurgunculuğu sokar ve Sovyet kararnamelerinin uygulanışına engel olur. Bugün ödediğimizden *daha fazlasını* ödesek *bile*, devlet kapitalizmi ileriye doğru dev bir adım olurdu (rakamlara dayanan bu örneği, bu noktayı daha kesin olarak ortaya koymak için bilerek seçtim), çünkü ondan alacağımız "eğitim" için bedel ödemeye değer, çünkü o, işçiler için yararlıdır, çünkü en önemli şey düzensizliğe, ekonomik çöküntüye ve laçkalığa karşı zafer kazanmaktır, çünkü en büyük, en ciddi tehlike, küçük mülkiyet anarşisinin sürmesidir ve (eğer üstesinden gelemezsek) o *hiç kuşkusuz* bizi yıkacaktır. Oysa, devlet kapitalizmine daha ağır bir haraç ödenmesi bizi yıkmayacağı gibi, en güvenilir yoldan sosyalizme götürecektir. İşçi sınıfı, devlet sistemini, küçük mülk sahipliği anarşisine karşı korumayı öğrendiği zaman, büyük ölçekli üretimi, devlet kapitalizmi yolundan ülke çapında örgütlenmeyi öğrendiği zaman, deyim yerindeyse, bütün kozları elinde tutacak ve sosyalizmin sağlamlaştırılması güvence altına alınacaktır.

Bir kez, *ekonomik açıdan* devlet kapitalizmi, bizim bugünkü ekonomik sistemimizden çok daha üstündür.

İkinci olarak, Sovyet erkinin bundan korkacak hiçbir şeyi yoktur, çünkü Sovyet devleti, işçilerin ve yoksul köylülerin erkinin güvence altında olduğu bir devlettir...

* *
*

Soruna daha da açıklık kazandırmak için, herşeyden önce, devlet kapitalizminin en somut örneğini ele alalım. Herkes bu örneğin hangisi olduğunu bilir. Bu örnek Almanya'dır. Burada *junker-burjuva emperyalizmine bağımlı kılınmış* modern büyük çapta kapitalist mühendisliğin ve planlı örgütlenmenin "en son sözü" söylenmiştir. Altı çizili sözcükleri çıkarın ve militarist, Junker, burjuva, emperyalist dev-

letin yerine, yine bir devlet, ama farklı bir toplumsal tipte, farklı sınıf özü olan bir devlet, bir Sovyet devleti yani proleter bir devlet koyun, o zaman sosyalizm için gerekli koşulların toplamını bulacaksınız.

Modern bilimin en son buluşlarına dayanan büyük çaplı kapitalist mühendislik olmaksızın sosyalizm düşünülemez. O, on milyonlarca insanı üretimde ve dağıtımda tek bir standarda en sıkı biçimde uyar durumda tutan planlı devlet örgütlenmesi olmadan düşünülemez. Biz Marksistler her zaman bunu söylemişizdir ve bu kadarcığını bile anlayamayan insanlarla (anarşistler ve Sol Sosyalist Devrimcilerin neredeyse yarısı) konuşarak iki saniye harcamaya değmez.

Aynı zamanda, sosyalizm, devleti proletarya yönetmiyorsa düşünülemez. Bu da ABC'dir. Ve (birinci derecede kaz kafalı Menşevikler dışında kimsenin, "tam" sosyalizmi nazik, kolay ve basit bir biçimde getirivermesini zaten beklemediği) tarih, öylesine özgül bir rota izlemiştir ki, 1918'de, sosyalizmin birbiriyle bağlantısız iki yarısını, tek bir uluslararası emperyalist kabuk içinde, yan yana, geleceğin iki civcivi gibi doğurmuştur. 1918'de, Almanya ve Rusya, sosyalizmin, bir yandan ekonomik, üretici ve toplumsal-ekonomik koşullarının, öte yandan siyasal koşullarının maddi gerçekleşmesini en çarpıcı biçimde canlandırmışlardır.

Almanya'da zafere ulaşmış bir proleter devrimi, emperyalizmin her türlü kabuğunu (ki bu, ne yazık ki, en iyi çelikten yapılmıştır ve dolayısıyla herhangi bir civcivin çabalarıyla kırılamaz) hemen ve çok kolayca kırardı ve hiç zorlukla karşılaşmadan, ya da az bir zorlukla - tabi eğer "zorluk" derken, dar görüşlü, sınırlı kafalı anlamda değil, dünya tarihsel çapta zorluğu kastediyorsak - dünya sosyalizminin kesin zaferini getirirdi.

Almanya'da devrim "adım atma"da hâlâ yavaşken, bize düşen görev, Almanların devlet kapitalizmini *çalışmak*, onu kopye etmek için *hiçbir çabayı sakınmamak* ve barbarlığa karşı barbar yöntemler kullanmaktan çekinmeden, barbar Rusya'nın Batı kültürünü kopye etmesini hızlandırmak için diktatörce yöntemler kullanmaktan kaçınmamaktır. Eğer Karelin benzeri düşüncelere kapılan ve Alman emperyalizminden "ders almak" biz devrimcilere yakışmaz diyen anarşistler ve Sol Sosyalist Devrimciler (aklıma Merkez Yürütme Komitesi'nin toplantısında Karelin ve Ghe'nin yaptığı konuşmalar geliyor) varsa, yanıt olarak onlara diyebileceğimiz tek şey şudur: Bu insanları ciddiye alan devrim geri dönmemecesine yokolurdu ve bunu hak ederdi.

Şu anda, Rusya'da küçük burjuva kapitalizmi egemendir ve ondan, hem büyük çaplı devlet kapitalizmine, hem sosyalizme giden yol *bir ve aynıdır* ve bu, "üretimin ve dağıtımın ulusal muhasebesi ve denetimi" denen *bir ve aynı* ara istasyondan geçer. Bunu anlayamayanlar, ekonomide bağışlanmaz bir yanlış yapıyorlar. Bunlar, ya yaşamın gerçeklerini bilmiyorlar, fiilen varolanı görmüyorlar ve gerçeği yüzleme yeteneğinden yoksunlar, ya da kendilerini, "sosyalizm" ile "kapitalizmi" soyut olarak karşılaştırmakla kısıtlıyorlar ve ülkemizde yaşanan geçişin somut biçimlerini ve aşamalarını inceleyemiyorlar.

Parantez içinde şunu söyleyelim ki, bu, *Novaya Jizn* ve *Vperyod* kampındaki en iyi insanları yanılgıya götüren teorik yanlışın ta kendisidir. Bunların en kötüleri ve ortalama olanları, aptallıkları ve belkemiksizlikleri yüzünden, hayranlık duydukları burjuvazinin kuyruğunda sürükleniyorlar. En iyileri ise anlayamamışlardır ki, sosyalizmin öğretmenleri kapitalizmden sosyalizme bütün bir geçiş döneminden boşuna söz etmediler ve yeni toplumun "uzun doğum sancıları"nı boşuna vurgulamadılar. Ve bu yeni toplum da, ancak şu ya da bu sosyalist devleti yaratmaya yönelik bir dizi değişik, tam olmayan ve somut girişimden geçerek varlık bulabilecek bir soyutlamadır.

Rusya, devlet kapitalizmiyle sosyalizmin *ortak* alanını (ulusal muhasebe ve denetim) katetmeden şimdiki ekonomik durumundan ileri gidemez. Bu yüzden, insanın, hem başkalarını, hem kendisini, "devlet kapitalizmi *yönünde* evrim" ile korkutmaya kalkışması tam bir teorik saçmalıktır. Bu, insanın düşüncelerinin "evrim"in doğru yolundan uzaklaşmasına izin vermesidir ve bu yolun ne olduğunu anlayamamasıdır. Pratikte, bizi küçük mülkiyetçi kapitalizme *geri çekmekle* eş anlamlıdır.

Devlet kapitalizmine böyle "yüksek" değer biçmemin ilk olmadığına ve aynı şeyi Bolşevikler erki almadan *önce* de yaptığıma okuru inandırmak için, Eylül 1917'de yazılmış olan *Yaklaşan Felaket ve Ona Nasıl Karşı Koymalı* adlı broşürümden aşağıdaki bölümü aktarıyorum.

"Junker-kapitalist devletin, toprak sahibi-kapitalist devletin yerine, *devrimci demokratik* bir devlet, yani bütün ayrıcalıkları devrimci bir yoldan yokeden ve en tam demokrasiyi devrimci bir yoldan getirmekten korkmayan bir devleti koymayı deneyin. Göreceksiniz ki, gerçekten devrimci demokrat bir devlet varsa, devlet tekelci kapitalizmi, kaçınılmaz ve önlenemez bir biçimde,... sosyalizme doğru bir adım oluşturur...

"Çünkü sosyalizm, devlet kapitalist tekelinden hemen bir sonraki adımdır...

"Devlet kapitalizmi, sosyalizm için tam bir maddi hazırlık, sosyalizmin eşiği ve tarih merdiveninde sosyalizm adını alan basamakla arasında başka ara basamakların olmadığı bir basamaktır." (s.27 ve 28.)

Bu satırların, Kerenski'nin başta olduğu sırada yazıldığına, tartışılanın proletarya diktatörlüğü *değil*, sosyalist devlet *değil*, "devrimci-demokrat" devlet olduğuna dikkatinizi çekerim. Açık değil midir ki, bu siyasal merdivende ne kadar *yüksekte* durursak, sosyalist devleti ve proletarya diktatörlüğünü Sovyetlerle *o kadar daha tam olarak kaynaştırabiliriz*, "devlet kapitalizminden" de *o kadar daha az korkmalıyız? Maddi*, ekonomik ve üretici açıdan, henüz sosyalizmin "eşiğinde" olmadığımız açık değil midir? Ve henüz varmamış olduğumuz "eşiği" aşmadan sosyalizm kapısından geçemeyeceğimiz açık değil midir?...

* *
*

Aşağıdakiler de son derece öğreticidir.

Merkez Yürütme Komitesi'ndeki tartışmamız sırasında Buharin, başka şeylerin yanısıra, uzmanlar için yüksek maaş sorununda, "kendilerinin", "Lenin'in sağında" olduklarını, çünkü bu durumda, Marks'ın da belirli koşullar altında "bunların tümünü satın almanın" (yani kapitalistler güruhunu, yani burjuvaziden bütün toprakları, fabrikaları, işletmeleri ve diğer üretim araçlarını *satın* almanın) işçi sınıfı açısından daha yerinde olacağını söylediğini akılda tutarak, bu konuda ilkelerden bir sapma görmediklerini söylemişti.

Bu son derece ilginç bir sözdür...

Marks'ın düşüncesini dikkatle ele alalım.

Marks, geçen yüzyılın yetmişlerinin, tekelci kapitalizm öncesi gelişmenin doruk noktası dolaylarının İngiltere'sinden sözediyordu. O zamanlar İngiltere, militarizmin ve bürokrasinin başka herhangi bir ülkeye göre daha az belirgin olduğu bir ülkeydi, işçilerin burjuvaziyi "satın almaları" anlamında, sosyalizmin "barışçıl" zafer kazanması olasılığının en büyük olduğu bir ülkeydi. Ve Marks, belirli koşullar altında işçiler, burjuvaziyi satın almayı elbette reddetmezler dedi. Marks, ne kendisinin, ne de sosyalist devrimin gelecekteki liderlerinin ellerini, biçim sorunlarına, devrimi gerçekleştirme yöntemlerine ve yollarına ilişkin olarak bağlamadı. Birçok yeni sorunun ortaya çıkabileceğini, devrim süreci içinde durumun köklü olarak ve sık sık değişebileceğini çok iyi anlamıştı.

Peki, ya Sovyet Rusya'nın durumu ne? Erk proletaryanın eline geçtikten *sonra* ve sömürücülerin silahlı direnişi ve sabotajları ezildikten *sonra*, yarım yüzyıl önce eğer sosyalizme barışçı bir geçiş başlamış olsaydı, İngiltere'de olabilecek koşullara benzer *belirli* koşulların bizde de hüküm sürdüğü açık değil midir? İngiltere'de kapitalistlerin işçilere bağımlı kılınmaları o sırada şu koşullardan dolayı güvence altına alınmış olurdu: 1) Köylülüğün bulunmayışı yüzünden nüfus içinde işçilerin, proleterlerin mutlak ağırlığı (yetmişlerde İngiltere'de sosyalizmin tarım işçileri arasında son derece hızlı yayılacağına ilişkin umutlandırıcı belirtiler vardı). 2) Proletaryanın sendikalarda mükemmel örgütlenişi (o sırada İngiltere bu açıdan dünyadaki öncü ülkeydi). 3) Siyasal özgürlüğün yüzyıllar boyu gelişmesinin eğittiği proletaryanın göreceli olarak yüksek kültür düzeyi. 4) İyi örgütlenmiş İngiliz kapitalistlerinin - o sırada, İngiliz kapitalistleri, dünyanın herhangi başka bir ülkesinin kapitalistlerine göre çok daha iyi örgütlenmişlerdi (bu üstünlük şimdi Almanya'ya geçmiştir) - siyasal ve ekonomik sorunları uzlaşma yoluyla çözme konusundaki eski alışkanlığı. O sırada, işçilerin, İngiliz kapitalistlerine *barışçı yoldan* boyun eğdirebilecekleri fikrini yaratan koşullar bunlardı.

Bugün bizim ülkemizde bu boyuneğme, temel önem taşıyan belirli koşullarca güvence altına alınmıştır (Ekim zaferi ve kapitalistlerin silahlı direniş ve sabotajlarının Ekim'den Şubat'a kadar bastırılması). Ama nüfus içinde işçilerin, proleterlerin mutlak ağırlık taşıması *yerine*, onlar arasında yüksek bir örgütlenme düzeyi *yerine*, Rusya'da ulaşılan zaferin önemli etmeni, proletaryanın, yoksul köylülerden ve hızla sefalete sürüklenmiş olanlardan sağladığı destektir. Son olarak, bizde, ne yüksek bir kültür düzeyi, ne de uzlaşma alışkanlığı vardır. Bu somut koşullar dikkatle ele alınacak olursa, iki yöntemin *karışımını* uygulayabileceğimiz ve uygulamak zorunda olduğumuz açıkça görülecektir. Bir yandan, devlet kapitalizmiyle her türlü ilişkiyi ya da uzlaşmanın her biçimini reddeden ve vurgunculuk yoluyla, yoksul köylüleri dolandırarak vb., Sovyetlerin aldığı önlemlerin uygulanmasını engellemeye devam eden kültürsüz kapitalistleri acımasızca ezmeliyiz. Öte yandan ise *uzlaşma yöntemini* ya da "devlet kapitalizmini" kabul eden, onu uygulamaya koyabilen ve on milyonlarca insana ürün sağlayan çok büyük çaplı işletmelerin akıllı ve deneyimli örgütleyicileri olarak proletaryaya yararlı olan kültürlü kapitalistleri satın alma yöntemini kullanmalıyız.

Buharin çok iyi yetişmiş bir Marksist ekonomicidir. Bu nedenle hatırladı ki, tam da sosyalizme geçişi kolaylaştırmak amacıyla, büyük üretim örgütlenmesini korumanın önemini işçilere öğretirken Marks tamamıyla haklıydı. Marks öğretti ki (bir istisna olarak ve o zaman İngiltere bir istisnaydı), eğer koşullar kapitalistleri barış içinde boyuneğmeye ve iyi ödenirlerse, kültürlü ve örgütlü bir biçimde sosyalizme doğru gelmeye zorlayacak gibiyse, kapitalistlere *dolgun ödeme yapmak*, onları satın almak düşünülebilir bir fikirdi.

Ama Buharin, bugünün Rusyası'ndaki durumun kendine özgü yanları üzerinde yeteri kadar düşünmediği için yanlışa düştü. Biz, Rus proletaryası, siyasal sistem açısından, işçilerin siyasal erkinin gücü açısından, İngilteresi'nden de, Almanyası'ndan da *daha ilerdeyiz*, ancak iyi bir devlet kapitalizmi örgütlenmesi, kültür düzeyimiz ve sosyalizmin "getirilmesi" için maddi ve üretken hazırlıklılık derecesi açısından Batı Avrupa'nın en geri ülkesinden de *geriyiz*. Bugünkü kendine özgü durumun, Sovyet erkinin hizmetine girmeye ve "devlet" üretimini olabilecek en geniş çapta örgütlemeye dürüst bir biçimde yardıma hazır olan kapitalistler arasından en kültürlü, en yetenekli ve en becerikli örgütçüleri "satın alma" işlemi için, işçilerin kendine özgü bir öneride bulunmalarını gerektirdiği açık değil mi? Bu özgül durumda, ikisi de küçük burjuva nitelikte olan iki yanlıştan kaçınmak için her türlü çabayı göstermemiz gerektiği açık değil mi? Bir yandan, ekonomik "güçlerimiz"le siyasal gücümüz arasında bir farklılık olduğuna göre, bundan "hareketle" erki almamalıydık diye duyurularda bulunmak öldürücü bir yanılgı olurdu. Böyle bir tez ancak, her zaman böyle bir "farklılık" olacağını, doğanın gelişmesinde olduğu kadar, toplumun gelişmesinde de bunun hep varolduğunu, yalnızca - tek başlarına alındıklarında her biri tekyanlı olacak ve belli tutarsızlıklar taşıyacak - bir dizi girişimle, *bütün* ülkelerin proleterlerinin devrimci işbirliğiyle tam bir sosyalizmin yaratılabileceğini unutan "keçe içindeki adam" tarafından ileri sürülebilir.

Öte yandan, kendilerini "parıltılı" devrimci havalara kaptıran ama geçişin en zorlu aşamalarını hesaba katan, ardıcıl, düşünceli ve amaçlı devrimci çalışma yürütmekten aciz olan, kuru gürültücülere ve lafebelerine dolu dizgin gitme olanağı vermek açık bir yanılgı olurdu.

Bereket versin, devrimci partilerin gelişme tarihi, Bolşevizmin onlara karşı yürüttüğü mücadelenin tarihi, bize, çok belirgin bir biçimde tanımlanmış tipler miras bırakmıştır ki bunlar arasında, Sol Sosyalist Devrimciler ve anarşistler kötü devrimciliğin en çarpıcı örnekleridir. Şimdi bunlar "Sağ Bolşeviklerin" "uzlaşmasına" karşı avazları çıktığı kadar - sinir bunalımına kapılmışçasına, kendilerini yırtarcasına - bağırıyorlar. Ama "uzlaşma"da kötü olanın *ne* olduğunu, "uzlaşma"nın *neden* tarih tarafından ve devrimin akışı içinde haklı olarak lanetlendiğini anlamaktan acizdirler.

Kerenski zamanında uzlaşma, erkin emperyalist burjuvaziye teslim edilmesi demekti ve her devrimin temel sorunu, erk sorunudur. Ekim- Kasım 1917'de Bolşeviklerin bir kesiminin uzlaşması, bunların ya proletaryanın erki ele geçirmesinden korktukları ya da, yalnızca Sol Sosyalist Devrimciler gibi "güvenilmez yol arkadaşları"yla değil, düşmanla, Çernovistlerle ve Menşeviklerle de erki eşit bir biçimde *paylaşmak* istedikleri anlamına geliyordu. Bu sonuncuların, Kurucu Meclisin dağıtılması, Bogayevski'lerin amansızca bastırılması, Sovyet kurumlarının genel oturtulması gibi temel sorunlarda ve her el koyma girişiminde bize engel olmaları kaçınılmazdı.

Şimdi erk ele geçirilmiş, elde tutulmuş ve "güvenilmez yol arkadaşları" bile olmaksızın, tek bir partinin, proletarya partisinin elinde sağlamlaştırılmıştır. *Erki* paylaşmak, poletaryanın burjuvazi üzerindeki devrimci diktatörlüğünü reddetmek gibi bir sorun olmadığı, olamayacağı günümüzde uzlaşmadan sözetmek, ezberlenen ama anlaşılmamış olan sözleri bir papağan gibi yinelemekten başka birşey değildir. Ülkeyi yönetebileceğimiz ve yönetmemiz gereken bir duruma ulaştığımız sırada, masraftan kaçınmaksızın, kapitalizmin yetiştirdiği en etkin insanları yanımıza kazanmak ve küçük mülk sahipliğinin yolaçtığı dağınıklığa karşı onları hizmetimize almak için çalışmamızı bir "uzlaşma" olarak nitelemek, sosyalist kuruculuğun ekonomik görevlerini düşünmede tam bir yeteneksizliği ortaya koymaktadır.

(Devam edecek)

Din sorunu, işçi sınıfının önünde ne engeldir, ne de gerçek bir sorundur

Engel sömürgenlerdir

İşçi sınıfının mücadelesinde din bir engel değildir. Ancak bu engeli her başı sıkıştığında işçi sınıfının önüne bir takoz gibi koymaya çalışan işçi sınıfı düşmanları vardır.

Burjuvazinin işçi sınıfına karşı kullandığı en etkin silahlardan biri dindir.

Marksistlere düşen görev sınıfa en objektif değerlendirmeyi sunabilmektir. Marksizme göre değerlendirdiğimizde, ekonomik temelde yükselen hareketin önündeki engel din değil, onu paravan olarak kullanan sömürgenlerdir.

Toplumun bilinç düzeyini sürekli geri planda tutabilmek için dinsel propagandaya ağırlık veren, bu olguyu körükleyenleri destekleyen, kendi çıkarları bu siyasetle üst üste düşen asalak sömürgenler, halkımızın bu konu üzerindeki hassasiyetini bildiğinden dindar olmadıkları halde öyleymiş gibi sanılmalarına özen gösterirler. Yaşamdaki çelişkileri bir yana, yaptıkları ahlaksızlıkları yapan sanki onlar değilmiş gibi, bu suçlamayı da komünistlere hatta Alevilere atfetmekten çekinmezler.

İlerici kesimin sancısını çektiği sorun din olarak karşımıza çıkıyor. Aslında bu sorun işçi sınıfının önünde ne engeldir, ne de gerçek bir sorundur.

Sorun kendilerinde

Din olgusunda bakışı netleşmeyenler olduğunu bilerek, henüz sınıf kavgasındaki yerini almayanlardan "ateist" olmalarını beklemek iyimserlikten öte ütopyacılıktır.

İşçiler, ezilenler birlikte kavga verilmesini savunuyorlar. Ancak bir süre sonra konu dolaşıp devrime, sosyalizme, daha sonra da allah-din var mı, yok mu ikilemine dönüşüyor. O zaman bocalıyoruz.

Sınıf bilinci verilmeden emekçilere, en fazla tepki göstereceği üstelik de bizden kopmasına neden olacak uç, radikal sözler söyleyerek bir yere varamayız. O zaman içinde sınıf bilinciyle yoğrularak eriyecek, sonuçta da kişinin kendi kendisini ikna edeceği ya da etmeyeceği bir olgudur. Ama sınıf savaşımındaki olumlu yerini almada bir etken asla değildir.

Özellikle yeni ilişkilerin birçoğunda, böylesi durumların yaşandığı ortamlar oluşuyor. Çalıştığının karşılığını alamadığından bırak insan gibi yaşamayı, yaşamakta dahi zorluk çeken, ezilen, sömürülen çok sayıda işçi ve emekçi kardeşlerimiz buna da şükür demekte, böylece işverene daha fazla sömürebilmesi için davetiye çıakrmaktadır.

Buna tanık olan aydın-duyarlı işçiler, yaşanan bu olumsuzlukların şükretmekle değil, örgütlü sınıf kavgası vererek ancak aşılabileceğini vurgulamaya çalışıyorlar.

Buraya kadar nesnel bir doğruluk var. Sonrasında gelişen boyut din-allah var mı, yok mu çatışmasına dönüşüyor ki böylesi durumda materyalist tutum almak her komünistin yapacağı en doğal hareket.

Asıl sorun burada, hatta daha öncesinde başlıyor. Öncelikle komünistlerin, sınıf kardeşlerine sınıf bilinci vermesi gerekirken, hiç te gereği yokken konuyu getirip din batağına saplamak hedefimiz olmasa gerek. Sol geçinen ama Marksizmi özümsemeyen sözde sollar da bu kavrama dahil. Onların sığ mantıkları zaten bu olguyu algılamaktan yoksun. Gerçekten iyi niyetli olup, devrimci safta yer alan ya da alabileceklerin bu saplantıya yaklaşımları, bazı eksik bilgilerden dolayı birçok olumsuzlukları beraberinde getiriyor.

Bunun temel nedeni, hem kullanılan uslubun yanlışlığından, hem de konuyu istediğimiz yere çekememekten kaynaklanıyor. Yönlendirici olacağımıza, tam aksine kendimiz de o batağın içinde debelenip duruyoruz.

Bugün olsun, 1980 öncesi olsun burjuvaziye karşı hakkını savunabilmek için örgütlenen eylemlerde onbinlerce sınıf kardeşimiz hem kendi inancına göre ibadetini yapar, hem de devrimci saflarda en militanca kavga vermekten kaçınmazdı.

Demokrasiye inanan, insan haklarına saygı gösteren, inanç özgürlüğünü kabullenen bir anlayış da başka türlü olamazdı.

Komünistlerin yanaşımı

Komünistler demokrasi kavgasında bu değerleri yadsımazlar ancak doğruları söylemekten ve savunmaktan da kaçınmazlar. Hiçbir zamanda volüntaristçe davranmazlar.

Bence asıl vurgu burada yatıyor. Nesnel ortamın dışında durmak birşey kazandırmayacağı gibi devrimci harekete çok şeyler kaybettiriyor. Komünistler ise bilime dayanarak, onu geliştirerek ve ondan öğrenerek insanlığa hizmet etmeyi kabullendiğinden nesnel durumları çok iyi değerlendirmek zorundadırlar.

Olası durumlarda karşı taraftan soru gelmedikçe bu konuya girme-,meli. Soruyu getiren kişinin düzeyi bunu anlamaya olanaklı değilse, yine bizim sorunumuzun bu olmadığı anlatılmalı, pratik güncel sorunlar işlenmelidir. Soruyu getiren kişiyi tanıyor ve kaldırabileceğini biliyorsak kendimizin görüşünü, materyalist tutumumuzu sergilemeli, neden materyalizmi seçtiğimizi anlatmalıyız. Bunun için de İslamı gerçekten iyi bilmek zorundayız.

Bu durumlarla demokratik kitle örgütlerinde ve benzeri yerlerde karşılaştım. Yoldaşlar yeterli din birikimine sahip olmadıkları halde ısrarla bu konuyu gündeme getiriyorlar. Sonra da kendileri bocalıyorlar. Çünkü İslam hakkında çok eksikler.

Türkiye'nin her yerinde benzeri ortamların oluşabileceğini varsayarak yayın yoluyla bu yönde bilgi aktarmak ve alınması gereken tavırları açıklamak gerektiğini düşünüyorum.

"İşçi sınıfının sonul hedefine ulaşabilmek için verdiği sınıf kavgasında, din olgusuna bakış açısı nasıl olmalıdır" türünden sorular zihinlerde oluşmakta. Konu hakkında aydınlanmak isteyenlere doğruyu söyleyecek olan komünistlerdir. Bugüne kadar bu yönde bir çalışma yapılmadı demiyorum ama görünen o ki yeterli olmadığı açıktır.

Bazı sollar din engeli aşılmadan Türkiye'de devrim olmaz gibi tezler üretiyorlar. Diğer tezlerinde olduğu gibi yaşam bu tezlerini silip süpürecektir. Tüm bu olumsuzluklara karşın 1980'den buyana ilerleyen süreçte, işçi sınıfının daha bilinçlendiğini ve olgunlaştığını düşünürsek, sol geçinen aydınlar tarafından formüle edilen "din engeli kalkmazsa devrim olmaz" tezinin yaşamdan ve bilimden ne kadar kopuk olduğu kısa zamanda görülecektir.

Hedefleri bellidir. Sınıfın burjuvaziye karşı kabaran öfkesini bastırmak için dini milliyetçilik duygularıyla beraber körüklemek, böylece tüm sorunların ana kaynağı olan kapitalizmin gerçek yüzünün görünmesini geciktirmektir.

Yıllardır bu metodla işçi, köylü, esnafın kanını emen kapitalizmin en büyük korkusu, aslında aynı sorunları paylaşan ve çözümü de birlikte hareket etmek olan işçi sınıfının bu gerçeği görmesidir.

Kapitalizmin devamını sağlayabilmek için halkı bölme girişimini boşa çıkaralım. Türk, Kürt, Alevi, Sünni aynı sınıfın doğal üyeleri olan, bu değere sahip katmanların tek bir yumruk gibi birleşip, gerçek düşmanı olan burjuvazinin tepesine balyoz gibi inmesini sağlayalım. Sınıfımızın çıkarı bunu gerektiriyor.

Derya Deniz

Komünistler milliyetçiliğin her türlüsüne karşıdırlar

M sl ğimiz kovb yluk değildir

Dünyada ve çevremizde başdöndürücü hızda olaylar gerçekleşiyor. Bu olayları, değerlendirmelerimizi, bunlara uygun çözümlerimizi hızla yaymalıyız.

Türkiye'de devrimci hareketin bitmek tükenmez şu inadı artık bitmelidir: Dünyadaki ve ülkedeki olayları inatla kendi teorisine uydurmak için yırtınıyorlar. Hâlâ Türkiye faşist midir, yarı-feodal midir, azgelişmiş kapitalist midir, çarpık kapitalist midir gibi teoriler hüküm sürüyor. Ama nesnel koşullara, olaylara, dünya konjöktürüne ve Türkiye'nin bu konjöktürdeki yerine baktığımızda artık bu teorilerin iflas etmiş olduğunu görüyoruz. Türkiye'de sanki onlara inat gelişen bir kapitalizm işlemektedir. Ne kadar uğraşsalar da artık kendi teorilerine uyduramayacakları bir şekilde hem de.

Sırplar Yugoslavya'da sosyalizmi korumaya çalışıyor ve bu uğurda iç savaş yaşanıyor. Adeta iç savaş ile kazanılan iç savaşsız teslim edilmez der gibi. Sovyetler Birliği'de yüksek sovyet kendini feshetti ve bifiil sosyalizmin son noktasını vurdu. Daha tonlarca şey oluyor ve bunları biz sürekli işliyoruz.

Avrupa'ya gelince burada da bir birlik görünüyor. Sovyetler Birliği'nden boşalan yeri almak isteyen AET -mevcut bu pek yakında birliğin- silah, ordu, savunma gibi konularda da giderek tekleşeceğe benziyor.

Avrupa'da özellikle sosyalizmin yıkılmasından sonra gözüken yabancı düşmanlığı temelinde örgütlenen dazlak ve neo-faşist hareketler gün giderek çoğalmaktadır. Bu tehlikede Avrupa'da pek yakında birçok olaya gebe olduğunu göstermektedir. Dünyanın her tarafından milliyetçilik kabarmış durumda. Herkes birşeylerin milliyetçiliğini yapıyor.

Dünyada böylesi olaylar, ülkemizde de gerçekleşiyor. Türkiye'de de her türlü milliyetçilik artıyor. Milliyetçiliğin iyisi, kötüsü olmaz. Lenin'in dediği gibi ezilen ulus milletçiliği ezen ulus milliyetçiliği kadar tehlikelidir.

> Gericilik döneminde örgütlenmeye önem vermemiz, varolan ilişkilerimizi rüzgara kaptırmamamız gerekir. Her birimde örgütlenmeliyiz. Nicel ve nitel olarak güçlenmeliyiz. Görevimiz 1917'den iki kat daha zor, bunun bilincinde olmalıyız.

Bugün Türkiye'de maalesef Kürt halkını savunalım derken, ezilen ulus milliyetçiliği yapılmakta ve bizim sollarımızda bunun kuyrukçuluğuna devam etmektedir. Bunun karşısında ezen ulus milliyetçiliği artıyor. Ezen ulus yani Türk milliyetçiliği, eskiden Yunanistan ile azıtılırken şimdi Kürdistan ile azıtılmaktadır.

İşçi sınıfı içinde ise büyük bir hareketlilik gözükmemektedir. Ancak Türkiye yapısı gereği her an patlamalara hazır bir ülke olduğundan, yine bu esen gericilik rüzgarlarından en az etkilenen kesim işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı bahar eylemleri gibi adlandırabileceğimiz bir döneme hazırlanıyor gibi. Son zamlar ve yükselen fiyatlar memurlara verilmesi düşünülen %36-40 arasındaki artırım ve özellikle hayat pahalılığının eritmiş olduğu ücretler, başlanılacak olan toplu görüşmelerle geçmiş günlere göre hareketli bir dönem olacağa benziyor. Ve DYP-SHP koalisyonu altında gelişecek sınıf savaşımına yeni boyutlar katacak.

Sonuç olarak dünyada esen gericilik rüzgarı ve karşı devrimin etkisini ülkemizde iliklerimize kadar hissetmeye başladık. Bunun basit bir sonucu da seçimlerdir.

Ülkemizde işçi sınıfının belirgin suskunluğu, Kürt ulusal mücadelesinin çok yanlış boyutlara getirilmesi ve sınıftan koparılması, sol hareketlerin anarşistçe hareketleri ve olabildiğince kafa karışıklığı yaratacak Kuvai Milliye hareketleri ile tam bir karambol durumu var ortalıkta. Burjuvazi Moskova kapılarından, Avrupa kapılarından içeri girmeye, Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetlerinin peşini takılmak ister-ken, bizim solcularımız adeta kış uykusuna dalmış durumda.

Bunu aşmak zorundayız. Yürükoğlu yoldaşın dediği gibi devrimciliğin kovboyluk olmadığını, devrimcilerin aydan gelmiş insanlar olmadığını bilimsel olduğunu anlatmamız gerekiyor. Bu komünistlerin görevidir.

Gericilik döneminde örgütlenmeye önem vermemiz, varolan ilişkilerimizi rüzgara kaptırmamamız gerekir. Burjuvazi aptal değildir. Ama biz burjuvaziden daha akıllı davranmak zorundayız. Tüm dünyada burjuvazi cirit atıyor. İyice de pervasızlaştı ama şimdilik büyük hatalar yapmıyor. Bunu iyi anlamalıyız ve bu doğrultuda sınıfı örgütlemeliyiz.

Her birimde örgütlenmeliyiz. Nicel ve nitel olarak güçlenmeliyiz. Görevimiz 1917'den iki kat daha zor, bunun bilincinde olmalıyız.

Yeni yılda sağlıklı, disiplinli ve inançlı bir örgütlenme **ve** mücadele dileğiyle.

A. Aydın, Bursa